

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Yhdessä enemmän

Pedagogisen kielikylpymateriaalipaketin suunnittelu sekä ohjaaminen varhaiskasvatuksessa

Koskinen, Ringa

Laurea 2015

Laurea-ammattikorkeakoulu
Tikkurila

Pedagogisen kielikylpymateriaalin suunnittelu ja ohjaaminen varhaiskas- vatuksessa

Ringa Koskinen
Opinnäytetyö
Sosiaalialan koulutusohjelma
Elokuu 2015

Ringa Koskinen

Pedagogisen kielikylpymateriaalin suunnittelu sekä ohjaaminen varhaiskasvatuksessa

Vuosi 2015

Sivumäärä 45

Tavoitteena oli valmistaa suomalaiseen varhaiskasvatuksen kielikylpyopetukseen soveltuva opetusmateriaalipaketti. Materiaalin valmistamisen tarve tuli esille tekijän omassa työssä kieliopetuspäiväkodeissa, sillä useat tähänastiset kielimateriaalipaketit on suunnattu kouluikäisille lapsille tai vain suomen kieleen sitoen, jolloin niiden käyttö erikielisessä opetuksessa on haasteellista. Lisäksi mm. englanninkielisen, ulkomailla tuotetun varhaiskasvatusmateriaalin suora hyödyntäminen ei ole helppoa varhaiskasvatuksessa, sillä se on suunnattu sisällöltään usein myös vastaamaan englantilaista koulu- sekä varhaiskasvatusjärjestelmää. Ulkomaista materiaalia on hankalaa käyttää yksi yhteen suomalaisessa varhaiskasvatuksessa ikätasoisesti, mikä lisäsi osaltaan omaa tarvetta luoda materiaali suomalaiseen järjestelmään sopivaksi.

Tämän projektin materiaalia valmistettiin ja ohjattiin vuosina 2012-2015 erilaisissa varhaiskasvatuksen kieliryhmissä: suomi toisena kielenä valmistavassa esikouluryhmässä, englannin kielen kielisuihkuryhmässä sekä englannin kieltä tarjoavassa kielikylpypäiväkodissa. Tämä materiaali ei ole kieleen sidottu. Sen haluttiin toimivan käyttäjän sekä ryhmän mukaan joustavana, visuaalisuuteen perustuvana perusopetusmateriaalina, joka innostaa sekä motivoi lapsia oppimaan uutta kieltä hauskojen leikkien sekä tekemisen avulla.

Materiaali koostuu seuraavista peruselementeistä: Käsinukke Mox-avaruusoliosta, sen kuvakorteista muodostuvasta, seinälle kiinnitettävästä avaruusmatkasta, Mox Clubin ohjauskertojen samana toistuvasta läpikulkurutiinista sekä erilaisista vaihtuvista leikeistä, joihin on valmistettu lisämateriaalia kuvakortein.

Ringa Koskinen

Planning and teaching a pedagogical material package for content and language integrated learning in early years

Year 2015

Pages 45

The aim of this thesis was to create a material package suitable for teaching within early years language immersion. The need for creating this material arose while teaching in a language immersion kindergarten group in English: the material packages that have existed in Finland until now are aimed mainly for the children at school already or include Finnish text, which makes it problematic to use when teaching other languages. In addition, it is not always easy to use the material that has been created abroad, such as English material from the United Kingdom because it has been produced to suit the British educational system, both the early years and school environments. It is also problematic to use material produced abroad in the Finnish educational system as it is not suited to the right age group, and therefore it was essential to produce an educational package suited to the Finnish system.

The material for this project has been produced and taught during the years 2012-2015 in different language groups: In a Finnish S2 preschool group that supported the learning of Finnish as a second language, in a Finnish early years kindergarten group with an English language shower option, and in an early years English language immersion group. This material is not based on any particular language. It was intended to suit a variety of teachers or groups needs, being flexibly based on visual elements with basic educational material to motivate the children in learning a new language through fun games and functionality.

The material consists of the following basic elements: The alien Mox hand puppet mascot, visual cards of Moxes space travel which can be attached to the wall, the basic teaching routine used in weekly Mox Clubs, and the material necessary for the different games and methods used within these Mox clubs.

keywords: CLIL, Content And Language Integrated Learning, Early years, teaching, Language immersion, language shower, educational material

Sisällys

1.	Johdanto.....	6
2.	Lapsen kielen kehitys.....	6
2.1.	Varhaisikäisen lapsen kielen kehityksestä yleisesti.....	6
2.2.	Vieraan tai toisen kielen oppiminen.....	8
3.	Kielikylpypainotukset Suomessa.....	9
3.1.	S2 -kieliryhmäopetus.....	10
3.2.	CLIL - Content And Language Intergrated Learning.....	10
3.3.	Kielikylpy.....	10
3.4.	Kielisuihku.....	11
4.	Opinnäytetyön tarkoitus, suunnittelu ja pitkän tähtäimen tavoitteet.....	11
5.	Runkomateriaali.....	14
5.1.	Moxin planeettamatka.....	14
5.2.	Mox Clubin ohjauksen perusrunko.....	18
5.3.	x- tsempparisysteemi runkomateriaalin tukena.....	20
6.	Leikkimateriaali.....	21
6.1.	Väripallot - Colour circles.....	21
6.2.	Vaaterobotti - Clothes Robot.....	21
6.3.	Paikanilmaukset- Mox in the box.....	24
6.4.	Matemaattisia käsitteitä - The Mox computer.....	25
6.5.	Ötökkälaatikko - The Bug box.....	26
7.	Kuvaus projektin työympäristöistä.....	28
8.	Projektin toteutumisen arviointia.....	30
9.	Pohdinta.....	32
	Lähteet.....	37
	Liitteet.....	39

1. Johdanto

Opinnäytetyöni on projektityö varhaiskasvatukseen: Kielikylpymateriaalipaketin suunnittelu sekä ohjaaminen varhaiskasvatuksessa. Paketti mahdollistaa viikoittaisen, lapsia innostavan, pedagogisesti suunnitellun ja leikkiin perustuvan ohjaamistuokion millä tahansa kielellä 3-5 -vuotiaalle päiväkotiympäristöön. Sitä voidaan käyttää niin englannin kielisuihkutoiminnassa, kielikylpytoiminnassa kuin suomen kielellä S2 -ryhmiä ohjattaessa. Materiaalipakettia olen luonut sekä koonnut vuosien 2012- 2015 aikana, ja toteuttanut sen pohjalta ohjattuja tuokioita kielitaidoiltaan eritasoisissa varhaiskasvatusryhmissä suomen sekä englannin kielellä.

Projektimateriaali on kehittynyt ohjaamiskertojen aikana ja toimii hyvin lasten kanssa pienryhmätoiminnan käytäntöjä toteuttamalla. Materiaalipaketin luonteeseen kuuluu myös tietynlainen sisällöllinen joustaminen sekä erilaisiin ajankohtiin mukauttaminen, eli tarvittaessa pystyn valmistamaan lisämateriaalia tapauskohtaisesti ryhmän sekä sen kiinnostusten kohteiden mukaisesti joustuen. Tässä opinnäytetyössäni esittelen tämänhetkistä materiaalia. Materiaalipaketti perustuu pääosin visuaaliseen materiaaliin sekä siihen sidottuihin toiminnallisiin leikkeihin, joita varhaiskasvatuksessa on yleisesti käytössä. Kantavana juonena toimii **pehmolelumaskotti Mox**, avaruusolio jonka avaruusseikkailua seurataan viikko viikolta taululle sijoitetun kuvakorttimatkan avulla. **Kuvakortteihin sekä teemaplaneettoihin** liittyy erilaisia leikkejä materiaaleineen, joskin ohjaukset eivät ole sidottuja pelkästään niihin. Ohjaukset kutsuttiin lasten kanssa "Mox Clubeiksi" tai "Mox-kerhoksi" kielellisestä kasvatusympäristöstä riippuen.

Lopputyöni aihe valikoitui työni oheen luontevasti työpaikkojeni tehtäviin liittyvästä tarpeesta. Projektin alulle laittaminen tuntui välttämättömyydeltä oman henkilökohtaisen työntekoni kannalta, materiaalin ollessa puutteellista tai puuttuessa kokonaan kyseisiltä työpaikoilta. Markkinoilla on runsaasti valmiita paketteja kielen opetukseen, mutta ne on yleensä suunnattu koululaiskäyttöön tai esikoululaisille, eli varhaiskasvatuksen puolelle ne eivät aina suoraan sovellu ikätasoisella tavalla. Usein ne ovat myös suoraan sidottuja opetettavaan kieleen, joten ne eivät aina toimi eri kielelle ohjatessa sisältönsä puolesta. Aloin kehittämään materiaalia, jonka tarkoituksena olisi tehostaa sekä motivoida uuden kielen hahmottamista sekä edistää sen oppimista päiväkodissa mielekkäällä varhaiskasvatukseen sopivalla tavalla, kielestä riippumatta.

2. Lapsen kielen kehitys

2.1 Varhaisikäisen lapsen kielen kehityksestä yleisesti

Lapsi alkaa opettelemaan omaa äidinkieltänsä jo ollessaan kohdussa ennen syntymäänsä. Jo sikiö reagoi kuulemiinsa ääniin ja alkaa reagoimaan niihin, ja edelleen jo kolmen päivän ikäiset vauvat kykenevät tunnistamaan äitinsä äänen. Ensimmäisinä kuukausina, esikielellisessä vaiheessa, vauvan kuulojärjestelmä alkaa tallentaa ääniä niin valveillaoloaikana kuin unissa

kin, joka vaikuttaa olennaisesti oman kielen sekä sen äänteiden hahmottamiseen sekä omaksumiseen. Omaksuessaan toista kieltä esimerkiksi kielikylpypäiväkotiympäristössä, leikki-ikäinen lapsi alkaa erottelamaan kielen äänteitä jo 3-4 kuukauden ajanjaksolla, jolloin opittavasta kielestä jää muistijälki oman kotikielen rinnalle. Kielikylpyopetukseen tullessaan, suosittelun ihanneiän ollessa Suomessa yleensä kolme vuotta, lapsen oletetaan hallitsevan jo omaa kieltänsä varsin hyvin. (Kunnari & Savinainen-Makkonen 2004, 34-38.)

Vuoden ikäisenä lapsi osaa jo nimetä vartalonsa osia, ymmärtää yksinkertaisia kysymyksiä tai ohjeita “kuten missä veitsi on?”. **Kahteen ikävuoteen** mennessä lapsi ymmärtää kaksiosaisia ohjeita kuten “laita lusikka pussiin”, ja tämä laajenee kolmen osan ohjeisiin kolmeen ikävuoteen tullessa “laita lusikka sekä lautanen pöydälle”. Lapsi osaa myös liittää jo yhteen sanoja sekä kieltoja “ei paitaa”. Hän nauttii sanaleikkien sekä laulujen rytmistä, ottaa niihin mielellään osaa sekä kuuntelee ja matkii kiinnostuneena erilaisia aikuisen esittämiä ääniä esimerkiksi käsinukella matkien. (English Department of Education, 2013.) **Kolmen ikävuoden** kohdalla hän osaa jo tuottaa kolmen sanan pituisia lauseita sekä pronomineja “minä potkin palloa”. Kolmevuotias osaa myös kysyä yksinkertaisia kysymyksiä “mikä tämä on?” ja osaa kertoa nimensä, sukupuolensa sekä ikänsä sekä perusvärien nimiä. Vastakohtainen sanasto alkaa myös olla kolmevuotiaana hallussa (iso-pieni, ylös-alas jne.). Hän osaa myös erotella lukusanoja vastaavia määriä ja alkaa laskemaan esineiden lukumääriä yhdestä viiteen ja edelleen kymmeneen neljään ikävuoteen mennessä. Kolmevuotias tunnistaa myös kirjoitetun nimensä, vaikkei vielä osaakaan lukea. (Tassoni, Beith, Bulman & Griffin 2010, 291-309).

Lapsen tullessa **neljän vuoden** ikään hän alkaa ymmärtämään sekä nauttimaan sanallisista vitseistä, osaa ottaa roolileikkejä ja liittää kielenkäytön siihen, ja alkaa käyttämään sanoja monipuolisemmin esimerkiksi sanoilla vertailuun: suurempi, pienempi. Hän osaa myös kategorisoida sanastoa erilaisiin ryhmiin kuten lelut, ruoka ja vaatteet. Lukusanojen ymmärtäminen myös laajenee. Lapsi osaa myös kuvailla omalla kielellään tapahtumia sekä yhdistellä erilaisia asioita keskenään ja alkaa pikku hiljaa muodostamaan yksinkertaisia syy- ja seuraussuhteita sekä kertomaan niistä sanallisesti, kuten “eilen kun kaaduin vesilätäkköön, vaatteeni tulivat todella märäksi ja laitoimme ne kuivumaan. Tänään aamulla vaatteet olivat taas kuivat”. Sanavarasto alkaa kehittymään vauhdilla. **Viisivuotias** alkaa myös kiinnostumaan kirjoitetusta kielestä pikku hiljaa ja tunnustamaan äänteiden sekä kirjaimien yhtäläisyyksiä. Puhe kehittyy myös siten, että lapsi kykenee hahmottamaan laajemmin mennyttä aikaa sekä miettimään tulevaa, sekä kuvailemaan menneitä tapahtumia. Lapsi alkaa myös kyselemään sekä kiinnostumaan ympäristöstään, jolloin hän alkaa myös tietynlainen kyselykausi, joka entisestään lisää sanavarastoa sekä käsitteiden tarkentumista. (Sharma & Cockerill 2014, 75-85.)

Kielen kehittyessä asteittain erilaisten kokonaisuuksien päälle omaa kotikieltä opetellessa, alkaa uuden kielen oppiminen vieraskielisessä ympäristössä samalla tavalla alkeista lapsen ollessa kuitenkin vanhempi. Samanlaiset kieltä kehittävät leikit, jotka ovat suunnattu yleensä pienemmille lapsille heidän omaa kieltänsä opetellessaan, toimivat myös näin ollen vanhempien, uutta kieltä opettelevien lasten kanssa. Visuaaliset elementit, selkeät eleet ja ilmeet,

toistot ja erilaiset konkretiaan perustuvat leikit materiaaleineen sekä laululeikit loruttelui-
neen auttavat lasta kuulemaan sekä oppimaan pikku hiljaa uutta kieltä oman kielensä rinna-
lla, sen kuitenkaan sekoittumatta aiemmin opittuun. Kielenopetuksen tavoitteena, kielipaino-
tuksesta riippuen on joko omaksua vieraan kielen toiminnallinen taso, tai tutustua kieleen
jolloin toiminnallista tasoa ei tavoitella. Lapsen kieli kehittyy toiminnallisen tason ympäris-
tössä yleensä sellaiselle tasolle, että hän voi kommunikoida vieraalla kielellä toisten lasten
sekä päiväkodin aikuisten kanssa. (Tassoni ym. 2010, 291-309.) Kielen oppiminen toteutetaan
usein sitoen se käsittekokonaisuuksiin sekä teemoihin, jolloin tiettyyn aiheeseen paneutuessa
opitaan parhaimmillaan montaa eri käsitettä ja sanastoa samalla kerralla (Gyekye, Kurki &
Muukkonen 2014).

2.2. Vieraan tai toisen kielen oppiminen

Kaksikieliseksi kasvavien lasten perheessä on yleisesti suositeltu tapaa, jossa aikuiset puhuvat
omaa äidinkieltään, jolloin lapsi oppii ymmärtämään kummankin vanhemman puhumana koti-
kieliään. Aiheesta on lukuisia tutkimuksia, jotka tukevat käsitystä siitä että tämä on tehok-
kain tapa, ja toteutuu varsin hyvin esikielellisessä vaiheessa lapsen ollessa kuunteleva osapuo-
li. Haasteelliseksi tilanne muuttuu, kun lapsi alkaa käyttämään itse aktiivisesti kieltä sekä
ääntämistä, ja lapsi saattaa alkaa puhua sekaisin kummallakin kielellä: tällöin vanhemman
aktiivinen rooli tarkentamalla, omalla kielellään vastaten edesauttaa oman kielen omaksumis-
ta. Usein kaksikielisten lasten kielen oppiminen on hieman hitaampaa kuin yksikielisten.
Etenkin englannin kieltä tarjoaviin päiväkoteihin hakeutuvat lapset ovat hyvin usein jo val-
miiksi kaksi- tai jopa kolmikielisiä monikulttuurisia lapsia, ja vanhemmat haluavat lasten op-
pivan käyttämään uutta kielikylypykieltä, joka poikkeaa kotona puhutusta. (Korpilahti 2005,
26-32.) Osa lapsista puhuu toisena äidinkielenään kielikylypykieltä, jolloin perheiden tavoit-
teena on vahvistaa toista kotikieltään (Teiss 2005, 16-24.)

Vieraskieliseen ympäristöön saapuessaan lasten kielellinen taso on siis hyvin vaihtelevaa. Mi-
käli uusi, päiväkodissa opittava kieli on ennestään täysin vieras, suositeltu aloitusikä on aikai-
sintaan kolme vuotta, jolla pyritään takaamaan se, että lapsi on omaksunut kotikielensä kun-
nolla ennen uuden oppimista. Lapsen ensimmäinen kieli, oman tunnekielen hyvä osaaminen
takaa sen, että uusi kieli opitaan sen sekoittumatta liiaksi tämän tunnekielen kanssa (Korpi-
lahti 2005, 26-32.)

Uuden kielen oppimisen taustalla Suomessa on yleistynyt funktionaalinen oppimiskäsitys,
joka painottaa ja korostaa oppijan tilanteeseen sidottua oppimista. Kielen oppijalla on lähtö-
kohtaisesti tarve käyttää kieltään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, ja kuvien käyttö edistää
sekä selkeyttää tätä oppimista vuorovaikutuksen tukena etenkin varhaiskasvatuksessa. Es-
teettinen orientaatio, yksi päiväkodin varhaiskasvatuksessa määritellyistä orientaatioista pai-
nottaa myös visuaalisuutta sekä taidetta lapsen kehitystä tukevana tärkeänä elementtinä,
joka auttaa häntä muodostamaan kuvaa maailmasta sekä löytämään siihen liittyvän kielen
(Halenius 2012, 18-26.)

Kielen oppiminen kielikylpy- tai kielisuihkuympäristössä on lapsen oppimisen kannalta asteitonta. Mikäli minkäänlaista kielitaitoa puhuttavan kielen kohdalla ei etukäteen ole, lapsen ja aikuisen välinen kommunikaatio perustuu ensin yksinkertaisiin ilmauksiin ja sanontoihin arjessa, joita toistamalla lapsi alkaa pikku hiljaa oppimaan ne ja käyttämään tiettyjä fraaseja tietyissä tilanteissa. Myös ohjaajan eleillä ja ilmeillä on tärkeä osa alussa ilmaisemaan, mitä kielellä halutaan sanoa. Lapsia ohjattaessa täydellisessä kielikylvyssä, noin puolen vuoden kuluessa lapset yleensä ovat oppineet uutta kieltä sen verran, että he osaavat tietyssä tilanteessa toimia aikuisen sanallisen ohjeen mukaan, ja vuoden kuluessa kieli pääsee asteittain aktiivisempaan käyttöön ja lapsi alkaa itse käyttämään kieltä kolmen sanan lauseina, jotkut lapset aikaisemmin, toiset myöhemmin. (Nurminen, Toim. Launonen, Heimo & Tykkyläinen 2002, 70-73.)

3-5 -vuotiaiden lasten kielen kehittymisen kannalta on olennaista ymmärtää, mitä kielellisiä käsitteitä heidän oletetaan hallitsevan tiettyinä ikäkausina omalla äidinkielellään, jolloin niitä voi opettaa myös vieraalla kielellä. Sijamuodot, yksinkertaiset vastakohtasanat, yksinkertaiset kysymykset sekä leikkiäänillä matkiminen, ruumiinosien nimeäminen, värisanat on jo oletettavasti kolmevuotiaalla hallussa (Sharma ym. 2014, 76-84). Koska kielikylpyopetuksessa täytyy ottaa huomioon se, että lapset osittain harjoittelevat vielä omaa kieltään, ja toiset mahdollisesti monikielisistä perheistä tulevat lapset jopa kolmatta tai neljättä kieltäänkin, on syytä edetä hitaalla tahdilla peruskäsitteiden kanssa.

Alussa erilaisia sanakokonaisuuksia ja käsitteitä ohjaten ja niiden avulla leikkiin innostaminen motivoi lapsia käyttämään kieltä luontevasti. Tarjoamalla sopivasti haasteita ikäryhmälle, sekä käyttämällä hyväksi sitä, että lapset ovat kiinnostuneita runsaan värikkäistä visuaalisista elementeistä auttaa motivoimisessa. Kiinnostus roolileikkeihin ja symbolinen leikki alkaa myös kasvamaan sekä monipuolistumaan tässä ikäryhmässä, joten leikkejä järjestettäessä se on myös hyvä lähestymistapa lapsia ohjattaessa, ja antaa konkreettisesti sanastoa tilanteeseen sidottuna. (Toim. Loukusa & Paavola 2011, 43-57.)

3. Kielikylpypainotukset Suomessa

Suomalainen päiväkotijärjestelmä perustuu varhaiskasvatukseen lakiin (Finlex 19.1.1973/36) joka säätelee sekä kunnallisten että yksityisten toimijoiden varhaiskasvatustoimintaa Suomessa (Asetus lasten päivähoidon järjestämisestä 16.3.1973/239). Suomen päivähoitojärjestelmässä on lukuisia erilaisia kieliorientaatiopainotuksin toimivia yksityisiä päiväkotiteja. Varhaiskasvatusta Suomessa painottuu monipuolisesti hyödyntäen eri orientaatioita, jotta lapsen yksilöllistä kehitystä sekä kasvua sekä erilaisia oppimistyyliä tukien lapsi saisi mahdollisimman runsaasti mahdollisuuksia kasvaa ja kehittyä omaksi itsenäiseksi yksilöksi.

Kielipainotteiset päiväkodit tai päiväkotit sekä esikouluryhmät Suomessa toimivat erilaisin kielipainotuksin ja erilaisia termejä kuvaamaan erilaisia painotuksia on runsaasti. Selvitän

tässä yleisimpiä nimityksiä, jotka liittyvät ryhmiin, joita olen tämän opinnäytetyön puitteissa ohjannut.

Täydellinen kielikylpy, osittainen kielikylpy, kielisuihku, CLIL eli Content and Language Integrated Learning, S2 -kielenopetus ovat yleisiä termejä, jotka nousevat esille kielenopetusympäristöä tarkastellessa. Kielikylpyopetuksen erilaiset painotukset ovat vaikuttaneet erilaisten termien muodostumiseen.

3.1 S2 -kieliryhmäopetus

S2 -kieliryhmä on koulumaailmasta tuttu nimitys, jolla tarkoitetaan suomi toisena kielenä -oppijoiden, maahanmuuttajille suunnattua suomen kielen opetusryhmää ja siihen kuuluvaa pedagogiikkaa Suomen opetuslaitoksissa, ja se tähtää siihen että oppilas saavuttaa jatko-opintoja varten vaadittavan suomen kielen tason. Koska esikouluopetusryhmät ovat viime vuosien aikana siirtyneet enenevässä määrin fyysisesti päiväkodeista kouluihin uuden juuri voimaan astuvan varhaiskasvatustlain myötä, nimitys on alkanut limittymään yhteen varhaiskasvatuksen kanssa koulun puolella etenkin pääkaupunkiseudulla. Esikouluikäisten kohdalla puhutaan myös joissakin kunnissa perusopetukseen **valmistavista esikoululuokista**. Niiden tarkoituksena on tehostaa sekä antaa valmiudet suomen kielen oppimiseen, ja mahdollistaa näin tasaisemmin siirtyminen S2 -pienryhmiin koulun alkaessa (Suomen opetushallituksen verkkosivut 2015.)

3.2. CLIL - Content And Language Intergrated Learning

CLIL on kansainvälinen termi, josta on muodostunut Euroopassa yleinen termi vieraan kielen opetusmenetelmänä, ja se painottaa oppimista toiminnan ja sisällön kautta (Marsh, Mahljers, Hartiala 2001, 113-122). Varhaiskasvatuksessa se tarkoittaa siis sitä että varhaiskasvatussuunnitelmaa ja siihen liittyvää kasvatukesellistä toimintaa toteutetaan normaaliin tapaan mutta pelkästään vierasta kieltä käyttäen, jolloin toiminnassa yhdistyy kielen omaksuminen samalla toimintaan sitoen (<http://peda.net/veraja/jyvaskyla/clilopetus>). Language immersion tarkoittaa opetustapaa, jossa koko kieliympäristö toimii opetettavalla vieraalla kielellä (Ball, 2011.15-37).

3.3. Kielikylpy

Suomalainen termi **kielikylpy** on toiminnaltaan samankaltainen menetelmä CLIL:n kanssa painottuen kokonaisvaltaiseen täydelliseen kieliympäristöön tai osittaiseen tai kaksikieliseen ympäristöön. **Täydellisen kielikyllyn, varhaiskasvatuksessa varhaisen täydellisen kielikyllyn** tavoitteena on saavuttaa toiminnallinen kaksikielinen toimintataso eli kielen omaksuminen siten, että sen käyttö on sujuvaa oman äidinkielen rinnalla ja mahdollistaa näin ollen esimerkiksi kouluun siirtymisen, jossa on kaksikielinen tai kokonaan vieraskielinen opetus. Suomessa kielikylpyopetus on tarkoitettu alun perin enemmistökieliryhmän jäsenille, joiden

on edelleen mahdollista oppia vähemmistökieliryhmämme eli ruotsin kieli toiminnan kautta sitä aikaisemmin osaamatta. Kielikylpyopetus tarkoittaa siis edelleenkin pääsääntöisesti ruotsinkielistä kielikylpyä suomenkielisille lapsille. Alun perin menetelmä kehitettiin Kanadassa, jossa englanninkieliset perheet vaativat tehokkaampaa ranskankielen opetusta lapsilleen, jotta he pystyisivät toimimaan kaksikielisissä ympäristöissä. Ensimmäiset suomalaiset kielikylpypäiväkodit on perustettu Vaasaan kanadalaisen mallin mukaan vuonna 1987, ja ne olivat ruotsinkielisiä. Varhainen täydellinen kieliympäristö varhaiskasvatuksessa tarkoittaa yleensä käytännössä, että kaikki toiminta tapahtuu opittavalla kielellä eivätkä lapset kuule tai näe päiväkotipäivän aikana mitään muuta kieltä, päiväkodin kielikylpykielen työntekijöiden puhuessa myös tätä kieltä keskenään. Nykyään kielikylpy terminä on otettu käyttöön myös englanninkielistä päivähoitoa tarjottaessa CLIL -metodin rinnalle. (Savijärvi 2011, 19-26.)

Osittainen kielikylpy tai osittainen varhainen kielikylpy tarkoittaa sitä, että osa toiminnasta toteutetaan omalla äidinkielellä esimerkiksi siten, että suomenkieliset työntekijät puhuvat suomea ja muut työntekijät kielikylpykieltä eli malli on selkeämmin kaksikielinen. Joissakin päiväkodeissa kaksikielisyys näkyy myös siten, että lapset ovat äidinkieleltään jompaa kumpaa kieltä puhuvia toiminnan ollessa kaksikielistä, jolloin ideana on että ryhmässä jompaa kumpaa kieltä äidinkieltä puhuvat oppivat toisen kielen ja päinvastoin. (Harju-Luukkainen 2013, 2-23.)

3.4. Kielisuihku

Kielisuihku tai kielisuihutus tarkoittaa kerhomuotoista toimintaa omalla kotikielellä toimivan kasvatusympäristön lisäksi, ja sen tarkoitus on innostuttaa ja tutustuttaa vieraan kielen maailmaan ja tehdä sen kuulemisesta tuttua. (Kangasvieri, Miettinen, Palviainen, Saarinen & Ala-Vähälä 2012, 17-20).

4. Opinnäytetyön tarkoitus, suunnittelu ja pitkän tähtäimen tavoitteet

Opinnäytetyöni perimmäinen tavoite oli saada valmistettua joustava materiaalipaketti kielikylpy- tai kielisuihkupäiväkodissa tapahtuviin 3-5 -vuotiaiden varhaiskasvatushetkiin kielellisen sisällön opettelua tukemaan, ja kuvailla sen ohjaamiseen toimimista käytännössä ryhmässä. Ohjaamishetkistä pidin ohessa päiväkirjaa, ja perimmäiset arviointikysymykseni projektin aikana olivat:

Miten saan rakennetuksi materiaalia, joka motivoi kielellisten perusasioiden omaksumiseen 3-5-vuotiille?

Mitä kielellisiä sisältöjä ohjaushetkiin kannattaa tuoda?

Miten ohjaan materiaalin motivoivalla tavalla lapsiryhmälle?

Mitä lapset todella ovat oppineet tietyn ajan sisällä ryhmästä riippuen?

Näitä kysymyksiä kaiken perustana käyttäen aloitin suunnittelemaan materiaalia sekä ohjaushetkiä (ks.liite 1 ja kaavio 1) kielellisine sisältöineen, ja arvioin opetuksen sekä ryhmän etenemistä oman opetuspäiväkirjani avulla.

Käytännön tasolla suunnitteluni kunkin ohjattavan ryhmäni toimintaa varten alkoi niin, että päätin lähteä liikkeelle nolasta lasten kielitaidon kohdalla. Suunnittelutyöni rajasin myös jatkokäyttöä varten alkeistasosta lähtien, sillä en tiennyt paljoakaan kyseisten lapsiryhmien aikaisemmasta osaamisesta. Karkea suunnitelmani oli ohjata ensimmäisellä tunnilla kaikki täysin englanniksi, nimileikkejä helpoilla ohjeilla sekä lauluilla opettaen. Halusin tutustua ensin ryhmään, kuulostella hieman kielen-osaamisen tasoa sekä kiinnostuneisuutta noin yleisesti, ja aloittaa sitten yksityiskohtaisempi tuntisuunnittelu sekä alkaa kokoamaan tarvittavaa opetuspakettia, kielisuihkumenetelmiä sekä CLIL-metodia hyödyntäen (Marsh ym. 2001, 113-122). (ks.kaavio 1).

Suunnittelun perustana käytin myös THL:n ja STAKESin varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määritellyjä sisällöllisiä kasvatusorientaatioita. Ohjeistus toimii valtakunnallisena varhaiskasvatuksen perusohjeistuksena Suomessa. Sen esittelemät sisältöalueet ovat: matemaattinen, luonnontieteellinen, historiallis-yhteiskunnallinen, esteettinen, eettinen sekä uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio (varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005.) Painotan työssäni eniten esteettistä, etenkin kuvallista orientaatiota siihen luonnontieteellistä sekä matemaattista sisältöä yhdistellen. Käytössäni ovat visuaalisuuteen perustuvat kortit sekä käsinukke, joihin yhdistelen mm. matemaattisia leikkejä kuvakortteihin perustuen. Yhdistämällä myös erilaisia askarteluhetkiä opetusmateriaalin teemoihin kytkien, sain myös linkitettyä yhteen erilaisia sanastokokonaisuuksia hyvin ohjaushetkien sisällä.

Konstruktivistinen oppimiskäsitys takoo sitä, että uutta opittaessa tieto perustuu aiemmin opittujen kokonaisuuksien päälle, vanhempaa tietoa yhteen soveltaen uuden kanssa edelleen laajempia kokonaisuuksia luoden. Uuden kielen oppimisessa on tärkeätä ensin saada haltuun yksinkertainen sanakokoelma, joilla voi kuvata erilaisia käsitteitä. Yleensä tämä tapahtuu lasten kielen oppimisen kannalta arjessa toiminnan kautta, samalla tavalla kuin oma äidinkielenkin opitaan hiljalleen. Kun on omaksuttu peruskäsitteitä, voidaan sanastoa sekä lauseita laajentaa niin, että niillä voidaan ilmaista suurempia kokonaisuuksia. Halusin valmistamani materiaalin mahdollistavan uuden kielen oppimisen funktionaalisesti toiminnan kautta, ohjattuihin hetkiin sitoen. Kun ohjasin materiaalia, toteutin samalla myös varhaiskasvatukseen asetettuja tavoitteita orientaatioineen käyttäen opittavaa tai vahvistettavaa kieltä. Tällöin lapset oppivat uuden kielen käsitteitä, sanastoa sekä päiväkodin toimintaan liittyviä teemoja käytännön ohjaushetkien kautta. Materiaalin kohdeyhmä on ensisijaisesti 3-5 -vuotiaat, vierasta kieltä oppivat lapset.

Jatkosuunnitelmani oli lasten saadessa hieman sanavarastoa itselleen jatkaa puhumista enenevässä määrin ryhmän muussakin arkitoiminnassa päivän aikana (mm. ruokailutilanteet, pukeutuminen, tarinahetki, askartelu), mikä toteutuikin myöhemmin. Materiaalipaketin leik-

kien perustana oli myös se, että ne tarkensivat vielä päiväkodin arkitilanteita, joissa uutta sanastoa sekä kieltä opittiin jatkuvasti ja suunnitelmallisesti leikkimateriaalin avulla, tavoitteellisesti edeten. Ohjatessani kielikylpypäiväkodissa suomen kielen käyttöä ei tarvinnut edes miettiä koko toiminnan perustessa englanninkielelle. Kielen oppiminen oli näin suunnitelmallisempaa ja tehokkaampaa tukea viikottaissä, tehostetuilla hetkellä. Runkomateriaalin tein ohjaushetkiä varten kuitenkin pääpiirteittäin valmiiksi, ja jätin siihen täydentämistä varten joustavan varan. Tämä joustava vara on työssäni nimen omaan runkomateriaalin sisälle sijoittuvat leikkihetket eli vaihtuvat **kielileikit** materiaaleineen. Leikkihetkien sisällä pystyin ohjatesani arvioimaan, opettamaan sekä kehittämään lasten kielitaitoa siirymällä tasolta toiselle uusia sanastokokonaisuuksia oppien, sekä käytäntöön sitoen.

Esimerkkikaavio pidemmän tähtäimen tuntuun suunnitelmakokonaisuudesta englannin kielelle					
Kuukausi	Teemapainotteinen sisältö/kuukausi	Leikki	Sisällölliset tavoitteet	Sanasto	Yleiset ja pidemmän tähtäimentavoitteet
Syyskuu 1.kerta	Syksyplaneetta Toisiin tutustuminen, Moxiin tutustuminen. Uusien rutiinien luominen. Syksyn sanastoa.	Piirileikki "Let's make the circle", Moxin raketin lähtönlaskenta, nimileikki Moxin kanssa	Numerosanojen opettelua, Moxin piilotusleikin opettelu, Mox avaruusmatkan idean opettelu	Laululeikin toimintasanastoa up, down, big, small. Numerot 1-10, Where is Mox? Is it here/there? Yes/No My name is -.	Saada käyntiin Mox -matka ja innostus heräteltyä. Mox -suhteen luominen, Mox -tuntirutiinin tutustuminen
2.kerta		Väripallot 5 väriä -Kimleikki, nopeusleikkiä. -Which colour do you like?	Värisanojen opettelua	Oppia perusvärisanat Red, blue, yellow, green, orange, colour. Circle.	Värisanojen opettelua ja hallintaa myöhempiä leikkejä varten
3.kerta		Väripallot Kim -muistileikkiä, lisätään värimäärää -What colour are the leaves of the trees?	Värisanojen lisääminen, vanhan kertaus	Purple, white, black, grey, brown, pink	Värisanojen opettelua ja hallintaa myöhempiä leikkejä varten.
4.kerta		Moxin piilotus: opetellaan huonekalusanastoa, Mox in the box -leikki	Prepositiot + huonekalut+ värit Prepositiot	Under, on, in, inside, Table, cupboard, box, sofa, chair.	Paikanilmausten (engl.kielessä prepositioiden opetteleminen)
Lokakuu 1.kerta	Robottiplaneetta, vaatesanastoa	Robotti vaatenukke ja sen esittely -What does the robot wear?	Sisällä käytettävien vaatteiden sanasto	Jeans, shirt, dress, skirt, trousers, slippers, socks	Uusia vaatesanoja
2.kerta		Vaaterobotti -What's the weather like?	Vaatetussanastoa syksyn säähän, sääsanastoa.	Hat, cap, jacket, rain jacket rain trousers, gloves, shoes, rubber boots. Rain, Sun.	Vaatesanojen lisääminen, sääsanastoja
3.kerta		Vaatesanat ja väripallot: Yhdistellään värisanat vaaterobottia pukien	Edellisen kertaamista, värien kertaamista ja näiden yhdistelyä	Blue jeans, Yellow rain jacket jne.	Opittujen sisältöjen yhdistelyä.
4.kerta		Mox in the box -leikki	Opetellaan prepositioita/ paikanilmauksia	Under, on, in, inside, behind, next to, in front of.	Opitaan lisää prepositioita, myöhemmin näillä voidaan monimutkaistaa Moxin piilotusleikkiä.

Kaavio 1.

5. Runkomateriaali

Koko materiaalipaketti perustuu kerran viikossa ohjatuille n. 20-35min. pienryhmäopetustuokioille, jotka nimesin materiaalin mukaan, eli "Mox Clubeiksi", suomeksi "Mox-kerhoiksi". Kerhokerroilla opetellaan uusia lauluja, sanastollisia kokonaisuuksia (mm. värit, numerot, paikanilmaussanat, tervehdyksiä jne). Runkomateriaalipaketti ohjaa kerhohetkiä samanlaisen rutiinin avulla viikosta toiseen, ja runkomateriaalin sisällä vaihtelevat tuntikohtaiset kielileikit, joihin osaan olen valmistanut erillistä leikkimateriaalia (ks. luku 6, s). Runkomateriaalin tarkoitus on luoda kielenohjaustoiminnalle raamit, sekä saada lapsiryhmä sitoutettua toimintaan samalla kielen oppimista tehostaen, rutiinitoistojen avulla. Toistot ja kertaus kielellisesti ja toimintaan aina kerrasta toiseen samana sitoen auttaa lasta omaksumaan toimintaan liittyviä sanasto- sekä lauserakenteita ja rohkaisee lausumaan uutta kieltä yhdessä muiden lasten sekä ohjaajan kanssa. Runkorutiinin sisälle suunnitellut kielileikit tarkentavat itse kielen kehitystä uusiin opittaviin kokonaisuuksiin sitoen, kerhokerrasta toiseen ja päiväkodin muuhun toimintaan kielenkäytön kannalta yhdistäen sekä kielikylpykieltä vahvistaen.

5.1. Moxin planeettamatka

Runkona toimi **Mox**, eli valmistamani avaruudessa seikkaileva avaruusoliomaskotti (ks. 1. kuva), joka on mukana käsinukkemetodilla ohjaamassa lapsia päivän leikkeihin, opittavaa kieltä puhuen.

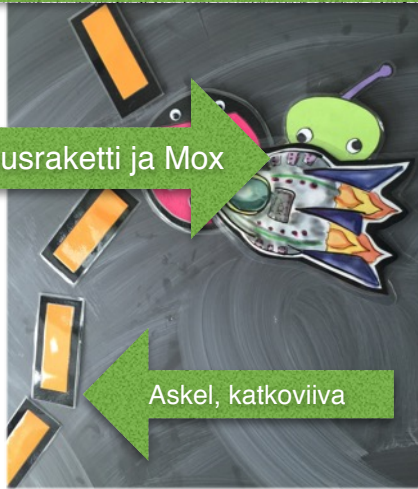
Toinen tärkeä osa runkoa on kuvakorteista seinään kiinnitettävä Moxin avaruusmatka (ks. kuva 2) jonka etenemistä avaruudessa seurattiin kerran viikossa, kerta kerralta.

Matka koostuu seuraavista kuvakorteista:

Kuva 3: Moxin avaruusraketti ja Mox

Avaruusraketti ja Mox

Askel, katkoviiva

Avaruusalus ja Mox, (ks kuva 3). Liikuteltava avaruusraketti, joka merkkää, missä kohdassa matkaa ollaan menossa. Raketti siirtyy yhden askeleen eteenpäin joka viikko matkakartalla.

Askel eli oranssi katkoviiva (ks.kuva 3.). Nämä katkoviivat merkkäävät kukin yhtä viikkoa Moxin avaruusmatkalla. Tämä tarkoittaa, että Moxin avaruusalus siirretään joka viikko yksi askel eteenpäin. Tämä tarkoittaa myös viikoittain vaihtuvaa leikkiä tai vaihtuvaa opetuksellista leikkikokonaisuutta, jonka vaatavuustasoa voi säädellä ryhmän kielitaidon ja tarpeen mukaan.

Kuva 4: Mysteeriplaneetta

Mysteeriplaneetta. Mysteeriplaneetta merkkää kuukauden teemaplaneettaa, joka paljastetaan sinne päästessä (ks. kuva 4).

Kuva 5: Mysteeriplaneetta vaihtuu teemaplanetaksi

Kun matkalla saavutettiin **Mysteeriplaneetta**, se vaihdettiin aina kuukauden teemaplaneetaksi. Tässä kuvassa 5. saavutetaan **Ötökkäplaneetta** kesään tultaessa.

Kotiplaneetta (ks. kuva 6). Tämä on Moxin yksinäinen kotiplaneetta,

Kuva 6: Kotiplaneetta

Kuva 7:Kotiplaneetta, jossa planeettaystäviä

Kuva 8: Tipuplaneetta pääsiäisen aikoihin

jonne kerhon alkaessa aletaan keräämään ystäviä erilaisilta teemaplaneetoilta. Aina päästessämme teemaplaneetalle, askartelimme aiheeseen liittyvän hauskan yön, ja seuraavalla viikolla siirsimme löydetyn ystävän planeetalle, “teleportaten” taikasanalla “zip zap”. Toisinaan planeettaytävänä oli suoraan tämä askarreltu hahmo, kuten tipuplaneetalta löydetty tipu. Jatkaessamme matkaa ystäviä alkaa hiljalleen kertyä, alemmassa kuvassa niitä on jo monta (ks. kuva 7).

Lasten oppiessa systeemin, he alkavat yleensä innolla odottamaan uusia planeettaystäviä, ja haluavat innokkaasti osallistua niiden löytämiseen. Katkoviivoilla merkattujen kerhokertojen eli etenevien viikkojen aikana käsittelimme planeetan teemaa sekä sanastoa toiminnan kautta päiväkodin muussakin toiminnassa ennen seuraavalle teemaplaneetalle pääsyä. Teemaplaneetat valmistin joustavasti aiheen mukaan, eli en halunnut etukäteen päättää liian tarkasti koko vuoden planeettojen teemaa. Tämä mahdollisti lasten kausittaisen mielenkiinnonkohteiden vaihteluihin vastaamisen, eli lapsilähtöisesti heidän mielenkiinnon kohteisiin vastaamisen kuukauden askarruttaviin teemoihin kytkien.

Planeettateemaan pystyin myös liittämään päiväkodin arjessa Mox club -tuntien ulkopuolella erilaisia askartelukokonaisuuksia sekä toimintaa. Näitä olivat esimerkiksi suomalaisen kalenteriin tai vuodenaikoihin liittyvät juhlallisuuudet, kuten pääsiäinen tai kevään herääminen tai talvi (ks.

Kuva 9: Teema-planeetta-askartelua

kuva 8). Tarinaplaneetalla (ks. kuva 2) keskityimme perinteisiin tarinoihin koko kuukauden ajan lukien, askarrella sekä roolileikkien avulla päiväkodin muussa arjessa.

Erityisen tärkeänä elementtinä on avaruusmatkan visuaalisuus, jota kerta kerralta rakennetaan eteenpäin matkan muodossa, joka on jatkuvasti seinällä lasten nähtävissä. Se mahdollistaa edellisten kertojen muistamisen lapsen näkökulmasta, sekä tietouden siitä, että johonkin päin ollaan matkalla. Lukuvuoden tai jakson päättyessä matkan voi lopettaa löytämällä viimeinen ystävä tai lasten siirtyessä esikouluun tai ensimmäiselle luokalle voidaan todeta, että nyt Mox on päässyt kouluplaneetalle ja löytänyt paljon ystäviä matkan varrelle uuteen siirryttäessä. Kuvassa 9 Tipuplaneetalta löydetyt lasten askartelemat teematiput, joista yksi lisättiin edelleen ystäväksi kotiplaneetalle (ks. kuva 7).

5.2. Mox Clubin ohjauksen perusrunko

Kerhoajan ollessa melko lyhyt, puolisen tuntia kerrallaan, oli päästävä aina nopeasti aiheeseen kiinni. Rauhoitin aina ryhmän siirtyessämme kieliluokkaan, kertomalla että avaruusmascottimme Mox pelästyy jos pidämme melua luokkaan mennessämme. Lisäksi piilotin sen aina jonnekin luokassa, ja osa tunnin kulkua sekä rutiinia olikin aina sen etsiminen ja löytäminen, jota kaikki lapset pääsivät vuorollaan kokeilemaan: englanniksi tietenkin.

MOX -kerhotunnin peruskulku eli rutiini n.30 minuuttia			
Toiminta	Käytetty aika keskimäärin	Tavoitteet	Pidemmän ajan tavoitteet
1. Alkulaulu	3 minuuttia	Selkeä aloitussignaali, aloituslaulu, joka katkaisee ja kertoo lapsille että nyt aloitetaan	Uusien lastenlaulujen opettelu, ruumiinosien sekä liikuntaliikkeiden opettelu laulujen avulla
2.Moxin piilotus ja etsintä	8 minuuttia	Tuntiin virittäytyminen toiminnan kautta, prepositioiden opettelu ja kertaaminen	Prepositioiden oppiminen, huonekalusanasto, lauserakenteiden yhdistäminen (värit, huonekalut, kysymyssanat ja paikkaa ilmoittavat prepositiot)
2.Mox raketin matkaan laukaiseminen	3-5 minuuttia	Numerosanojen kertaaminen, kiinnostuksen siirtäminen seinän avaruusmatkaan	Mox -avaruusmatkan seuraaminen, planeettojen- sekä planeettaystävien löytäminen,
3.Moxin tervehtiminen	3-5 minuuttia	Tervehtimiseen liittyvä sanasto, jokaisen oma pieni hetki Moxin kanssa	Oman suhteen luominen Moxiin, erilaisten tervehdysten opettelu
4.Vaihtuva kielileikki (leikkimateriaalit, laululeikki, askarteluhetki)	10 minuuttia	Kielisanaston harjoittelu toiminnallisten leikkien tai leikkimateriaalin kautta ryhmän tarpeen mukaisesti	Ryhmän tarpeen mukainen, pidemmän tähtäimen kielen opettelu ja päiväkodin muuta toimintaa ja teemoja tukien
5. Moxin hyvästeleminen	3-5- minuuttia	Mox Clubin päättyminen, kaikki pääsevät vuorollaan rauhallisena oman leikkinsä äärelle päiväkodin perustoimintaan.	Hyvästelyihin liittyvä sanasto, rauhoittuminen seuraavaa toimintaa varten.

Kaavio 2. kerhokerran peruskulusta, vaihtuva kielileikkimateriaali runkomateriaalin sisällä.

Planeettamatka toimii siis jokaisen Mox Club -kerhokerran runkona, johon liittyy kielen oppimisen kannalta tärkeä, samana toistuva **perusrutiini**, eli kerhokerran kulku aloitus- sekä lopeus. Samanlainen rutiini tukee lapsia uuden kielen opettelussa, ja Mox clubissa siihen kuuluu **aloituslaulu** (tunnettu englantilainen perinmelodia, Let´s make the circle, trad.), jossa käydään laulun ja liikkeen avulla ruumiinosia sekä liikuntaan liittyviä sanoja läpi. Alkulaulu voi periaatteessa olla mikä vain toistuva, liikkeeseen perustuva laululeikki, joka myös virittää lapset aiheen pariin. Musiikin avulla laulaen sekä leikkien lapset oppivat nopeasti sekä ennakkoluulottomasti käyttämään ja lausumaan kieltä eli se mahdollistaa monta opittua asiaa kerralla. Laulua kannattaa käyttää kielen opettelussa hyväksi ja esimerkiksi Mox -kerroilla muuntelin opittuja laulun sanoja ja liikkeitä mielenkiinnon lisäämiseksi sekä uuden oppimiseksi.

Laululeikin jälkeen seuraa **piilotetun Moxin etsiminen luokkahuoneesta** (joka kerralla eri lapsi saa mahdollisuuden etsiä Mox opettajan ohjatessa selkeillä kysymyksillä toisten seurassa paikallaan ringissä tai pöydän ääressä istuen. Johdattelin etsijää kysyen “Where is Mox? Where can we find him this time? Is it....under the table? Yes or no?” Lapsi sai aina tarkistaa kysyessäni erilaisia mahdollisia paikkoja ja sitten vastata kysymykseen. Tarvittaessa muut saivat auttaa etsijää. Toisinaan Mox nukkui omassa makuupussissaan, josta herättelimme ja kutsumme sen yhdessä esille vaihtelun vuoksi joka oli lapsista erityisen hauskaa kun huutelimme mytyssä pöydällä olevalle pussille erilaisia kutsuääniä. Toisinaan se oli yllätyksellisesti myös tyhjä eli lapset saivat lisää motivoivaa päänvaivaa kun se ei ollutkaan aina oletetussa paikassa.

Moxin raketin matkaan laukaiseminen tapahtui heti Moxin löytymisen jälkeen laskemalla luvut 1-10 pöytään taputtelemalla ja äänenvoimakkuutta nostaen, jonka jälkeen seurasi läheläukaus sekä Moxin avaruusaluksen siirtäminen avaruusmatkaseinällä (ks. kuva 1).

Moxin tervehtiminen ja Mox clubin lopussa Moxin hyvästeleminen. Tervehdysseremonia toteutui käsinukkeä käyttäen ja siten, että lasten istuessa joko pöydän äärellä tai lattialla ringissä Mox pyörii ensin ympyrää ja hakeutuu sattumanvaraisesti aina kerrallaan yhden lapsen luo, jolloin Mox sanoo “hello (lapsen nimi), nice to see you!”, lapsi vastaa “hello Mox (nice to see you too)!”. Lisäksi Moxia saa kätellä tai halata, jonka jälkeen vuoro siirtyy seuraavalle sattumanvaraisesti aina välissä pyörien. Sattumanvaraisuus lisää jännittävyttä, motivoi sekä virittää näin edelleen toimintaan positiivisella tavalla.

Tämän alkurutiinin jälkeen seurasi aina eri kerroilla **vaihtuva, ohjattu leikki eri Mox -leikki-materiaaleja hyväksikäyttäen**, askarteluhetki tai erilaisia ohjattuja perinteisiä varhaiskasvatukseen sopivia leikkejä ja laululeikkejä lasten keskittymis- tai ikätason mukaisesti, yhdestä kahteen kappaletta. Yleensä pidin tämän valmistamani valmiin materiaalin Moxin makuupussissa piilossa, josta oli jännittävää ottaa se esille aina kerhokerran yllätyksenä.

Viimeiseksi seurasi **hyvästeleminen**, joka tapahtui ringissä myös samalla tavalla kuin tervehtiminenkin Moxin sanoessa “bye bye (lapsen nimi)!” Ja lapsen taas kätellessä tai halatessa

“Bye bye Mox!). Kerhokertojen edetessä ja alku- lopetuseremonioiden vakiintuessa tässä kohdassa voi luontevasti opettaa erilaisia tapoja tervehtiä vuorosanoja muuttamalla ja kysymyksiä monimutkaistamalla (“nice to meet you”, “how are you”, “see you again next week” jne. aina lasten osaamistason mukaisesti.)

Moxin käsinukkena käyttäminen on osattava ohjata johdonmukaisesti ja huumoria lasten näkökulmaan sopivalla tavalla. Otin aina korkean hassun äänen Moxille, joka oli lasten mielestä erittäin hauskaa. Oli mielenkiintoista huomata, että ikäryhmässä 3-4 -vuotiaat eivät olleet aivan varmoja siitä, oliko Mox oikeasti elävä vaikka kaikki selkeästi näkivät että heiluttelen sitä jatkuvasti omaa suutani samanaikaisesti liikutellen. Kukaan lapsista ei kuitenkaan pelännyt Moxia, joka oli pääasia. Alussa osa lapsista suhtautui ujosti arastellen tervehtimiseen, ja tärkeitä olikin antaa tilaa varovaisille kättelykokemuksille. Ujo asenne sulsi pois jokaiselta lopputervehdykseen mennessä, jolloin lapset pääsääntöisesti halusivat halata Moxia kätteleminen sijaan, kerrasta toiseen.

Mox Clubeja ohjatessani oli tärkeää, että ryhmässä oli kerralla enintään 7 lasta. Ihanteena voisin sanoa että 4-5 lasta olisi hyvä määrä, sillä esimerkiksi lasten saadessa kerrallaan tervehtiä Moxia, joillakin lapsilla oli suuria vaikeuksia keskittyä odottamaan vuoroaan mikäli lapsia oli ryhmässä monta. Välillä ohjatessani tuntui olevan tarvetta nopeuttaa kierrosta, mikä heikentää heti lasten yksilöllisiä osallistumis- sekä oppimismahdollisuuksia. Runkomateriaalin ollessa jatkuvasti esillä, tein välillä kerhokertojen välillä kysymyksiä aikaisempiin planeettoihin liittyen, joka motivoi lisää lapsia muussa arjessa. Esimerkiksi tarinaplaneetalla ollessamme, teimme erilaisiin tarinoihin liittyviä askarteluita, ja mietimme yhdessä pitääkö Mox ystävineen tekemistämme luomuksista. Lapset kehittivät myös kieliryhmästä riippumatta mielellään tarinoita edelleen Moxin seikkailuista uusien ystäviensä kanssa. Kevään lopulla lapset muistelivat, mitä tapahtui talviplaneetalla seikkaillessamme, mitä askartelimme yhdessä ja mitä päiväkodin arjessa tapahtui kyseisenä ajanjaksona, joka osoitti että planeettamatkatuki myös lapsia heidän ajanhahmotuksessaan sekä muistin kehittämisessä suhteessa siihen konkreettisen kuvan sekä toiminnan kautta. Pystyimme palauttamaan myös jo unohtunutta ja opittua sanastoa muisteluiden kautta, joka ei olisi ollut yhtä helppoa tai tehokasta ilman visuaalisen materiaalin ansiosta. Ohjattujen hetkien sekä materiaalin käyttäminen muuttui merkitykselliseksi lasten arjessa muisteluiden kautta, ja he keskustelivat innokkaasti näistä aiheista sekä uusista opituista sanoista myös kotona saamani palautteen mukaan.

5.3. x- tsempparisysteemi runkomateriaalin tukena

Yhteiseen toimintaan sekä positiiviseen käyttäytymiseen ohjaavana ja motivoivana visuaalisena mittarina lapsille käytin +- tsempparisysteemiä päiväkodin arjessa, myös Mox clubien ulkopuolella (kuva 7). Sen ideana on, että kaikilla lapsilla on pieni, oma nimetty avaruusaluskuva joka asetetaan viikon alussa taulun keskelle hotelliplaneetalle. Ohjaana voi määritellä ryhmälle sopivan määrän + sekä - kortteja, itse suosin viittä korttia -kullekin viikonpäivälle yhtä korttia- askeliksi hotelliplaneetan kummallekin puolelle. + askeleiden päässä sijaitsee

hupiplaneetta, - askelien päässä mököplaneetta (englanniksi hotel planet, fun planet ja crumpy planet.) Mikäli päivä meni hyvin, tai lapset ylittivät osaamisensa merkittäväällä taval-

Kuva 7. +- Tsempparisysteemi

la, he pääsivät päivittäin yhden askeleen plussakorteilla eteenpäin. Miinuspuolelle päädyttiin, mikäli lapsi teki jotakin todella sääntöjenvastaista, kuten vahingoitti fyysisesti tai haukkui toista tai rikkoi tahallaan esineitä. Laadimme aloittaessani lasten kanssa yhdessä yhteiset säännöt siitä, miten ryhmässä on hyvä olla, eli kaikki lapset olivat tietoisia yhdessä tehdyn sopimuksen kautta yhteisistä rajoistamme. Systeemin tavoite oli siis saada lapset ymmärtämään mikä on hyvää tai huonoa käytöstä päiväkodin sekä ryhmän sisällä, mikä itsessään luo turvallisuutta kaikkeen toimintaan. Hyväksi havaittu keino on vahvistaa lapsen positiivista käytöstä palkitsemisysteemillä. (Keltinkangas-Järvinen 2010, 238-240.) Viikon päätyttyä katsoimme aina, oliko joku päässyt hupiplaneetalle saakka, ja siitä sai palkinnoksi valita vapaasti erityisen pelin, johon lapsi sai valita pelikaverin mukaan. Mököplaneetalle päädyttyä ei varsinaista rankaisua ollut, paitsi ohjaamani isompien esikouluryhmäläisten kanssa: hupiplaneetallaisen pelikaveriksi ei ollut mahdollista enää päästä. Tätä systeemiä käyttäessä täytyi olla erityisen johdonmukainen ja todella laatia tarkat säännöt, jotka lapset myös ymmärsivät. Mielivaltaisesti käytettynä tämä olisi todella hämmentävä sekä epäoikeudenmukainen systeemi, mutta johdonmukaisesti käytettynä rajoja selvästi piirtävä ja turvallisuutta tuova elementti ryhmän arkeen.

6. Leikkimateriaali

6.1. Väripallot - Colour circles

Tämä materiaali sopii hyvin ensimmäisiin kertoihin kieleen tutustuville lapsille. Tavoitteena on oppia värisanoja hauskojen, muunneltavien leikkien avulla. Valitsin kymmenen eri perusväriä, joita jokaista kuvasi n.10 cm halkaisijaltaan oleva väriympyrä, joilla on mielenkiintoa herättävät, hauskat silmät. Esitellessäni uuden leikin johon liittyi uusi materiaali, piilotin sen aina ensin pussiin pois näkyvistä. Väripalloihin tutustuessamme otimme pussista aina esille uuden värin kerrallaan ja toistimme värisanan yhdessä. Ensimmäisellä ohjauskerralla opetimme viisi väriä, seuraavalla loput viisi. Erilaisiin leikkeihin niiden kanssa kuului KIM -leikki eli se että värit asetellaan pöydälle poistaen yhdestä kahteen palloa kerrallaan lasten pitäessä silmiään kiinni ja tehtävänä on arvata aina kerrallaan, mikä väri puuttuu. Toinen suosittu

pele oli nopeuspeli jossa pidin kortteja pakkana kädessä ja siirsin aina ylimmän kortin pakan alle nopeassa tahdissa ja lasten piti huutaa uusi väri vauhdikkaasti, jolloin värisanat opittiin nopeasti ja tehokkaasti. Lapset saivat myös ottaa pussin piilotetuista väripalloista itse arpomalla yhden värin kerrallaan ja sanoa värin nimen (ks. kuva 8).

Lapsiryhmälle, joka osaa jo värisanat voi jo heti siirtyä hankalampiin versioihin värileleistä, ja ottamalla kaikki kymmenen väriä pöydälle kertaamalla sanat. Värisanojen hallinnassa ohjaamillani ryhmällä oli selkeä ero, joten ohjatessani tuli olla erityisen herkkä vaihtamaan vaatimustasoa nopeasti jotta leikissä pysyi motivoiva haaste. Kielisuihkuryhmässä värileikit piti vät kiinnostuksensa varsin pitkään ja seuraavaan aktiviteettiin pystyttiin siirtymään vasta sitten kun värit olivat kunnolla hallussa.

Kuva 8: Colour circles

6.2. Vaaterobotti - Clothes Robot

Vaaterobotti on n.25 cm. korkea paperinukke, jolla ei ole selkeää sukupuolta. Vaaterobotilla on lukuisia vaatteita, joiden avulla kerrataan sekä opitaan vaatesanastoa, jota voi vuoden aikana käyttää hyväksi oikeanlaista pukeutumista vallitsevien vuodenaikojen mukaan opeteltaessa. Robotti löytyi teemaplaneetalta (robottiplanetta, ks kuva 9) jokaisen ohjaamani ryhmän alkuvaiheessa, ja se onkin ainoa ns. kiinteä planeetta, jota on luonteva käyttää ava-

ruusmatkailun aikana ja melko alkumetreillä. Asetimme robotin pöydälle ja sen vaatteet piilotin pussiin. Robotti puhui hassulla konekielellä ja kyseli, voisiko saada päälleen samanlaisia vaatteita, mitä lapsilla oli päällä. Kävimme lasten kanssa läpi vaatteiden nimiä ja puimme sitä yhdessä (ks. kuvat 10-11). Tähän pystyi myös liittämään sääsanastoa luontevasti mukaan, jolloin lapset myös oppivat, mitä vaatteita kannatti milloinkin pukea päälle. Leikin sanasto siirtyi myös saumattomasti päiväkodin pukeutumistilanteisiin, jossa sitä tarvitaan päivittäin. Vaatesanaston tullessa tutummaksi liitimme vaatteisiin myös väripallot, eli puimme vaatteita myös palloille sekä etsimme vaatteita vastaavia värejä. Värisanaston sekä vaatesanaston hallinnan kehittyessä oli helppoa siirtyä leikittämään toiminnallisempia värileikkiä, jossa voin esimerkiksi muodostaa lapsista jonon arvuuttelemalla tietyn väriseen paitaan pukeutuneen lapsen asettumaan jonoon seuraavaksi. Leikin avulla pystyy myös hyvin arvioimaan, kuka lapsista hallitsee sanastoa onko vielä aihetta vielä kerrata näitä leikkejä.

Kuva 9: Robottiplaneetta

kuvat 10-11: Clothes robot

6.3. Paikanilmaukset- Mox in the box

Paikanilmauksia sekä yksinkertaisia “missä on?” -kysymyksiä lapsi alkaa ymmärtämään omalla kielellään kahdesta kolmeen ikävuoteen, joten niitä voi jo ohjata hyvin kieliopetuksessa kolmevuotiaasta eteenpäin (Sharma, A., Cockerill, H. From Birth to five years. Practical developmental examination. 2014. 76-84). Tähän leikkiin tarvitaan laatikko tai kori sekä itse Mox -nukke. Leikin tarkoituksena on harjoituttaa paikanilmauksia asettamalla Mox aina tietylle puolelle laatikkoa sisään tai ulos, jolloin lasten pitää nopeasti kertoa sijainti oikeata paikanilmausta käyttämällä. Teimme tämän aluksi yhdessä yhteen ääneen huutamalla, ja paikanilmauksien hallinnan kehittyessä lapset pääsivät kertomaan omalla vuorollaan, missä Mox oli. Laitoin Moxin laatikon sisälle ja sanoin “Mox is...in the box!”. Nostin sen ulos ja sanoin “out!”. Sitten liikkuttelin sitä toistellen “in, out, in, out”, yhdessä lasten kanssa ja nopeutin tahtia. Pikku hiljaa lisäsimme myös paikanilmauksia “päällä”, “vieressä” eli “on” ja “next to” sekä edessä ja takana “in front of ja “behind”. Lapset nauttivat nopeuden kiihtymisestä, ja tämä leikki oli suuressa suosiossa kaikkien kieliryhmien kanssa. Mox in the box leikkiä paremmin hallitessa lapset pystyivät myös kuvailemaan itse paremmin Moxin olinpaikkaa aina piilotusleikin yhteydessä, eli laajensimme opittujen sanojen avulla leikkiä laajemmalle alueelle luokkahuonetta lisäten huonekalusanastoa sijamuotojen yhteyteen. Lapset pystyivät kuvailemaan näin myös toisilleen kysyttäessä “where is Mox?” eli “missä Mox on?” esimerkiksi “on the table” “pöydän päällä” tai “in the cupboard” “kaapin sisällä”. Värejä oppiessamme käsitteet laajenivat suuremmiksi käsitteiksi sekä virkkeiksi, esimerkiksi “Mox is behind the blue chair”-“Mox on sinisen tuolin takana”, jolloin pystyin antamaan ohjeen Moxin olinpaikasta. Teimme välillä jonoja huoneen ulkopuolelle ja jokainen pääsi kerrallaan kokeilemaan, osasiko toimia ohjeen mukaisesti ja löytää Mox kuvatusta paikasta.

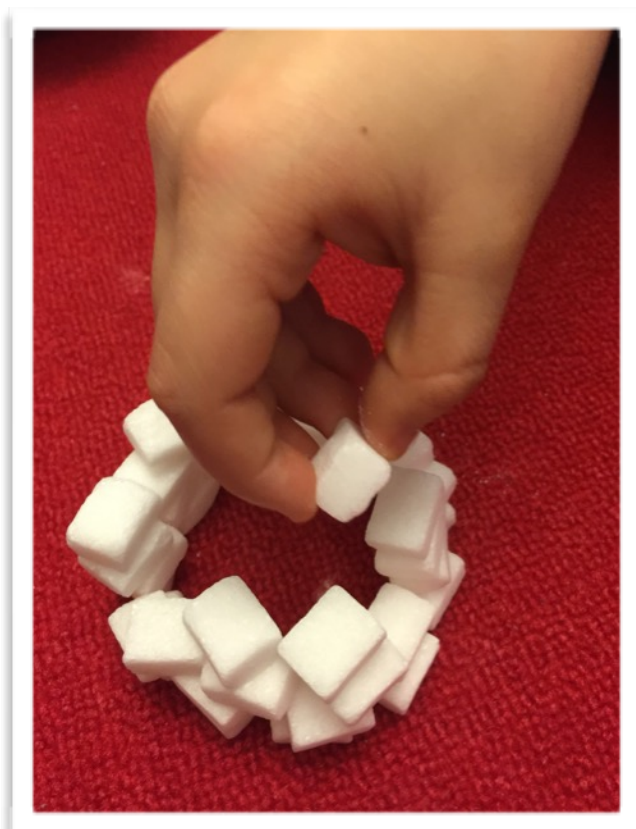
6.4. Matemaattisia käsitteitä - The Mox computer

Mox Clubissa kävimme myös läpi matemaattisia peruskäsitteitä kuten numerot yhdestä kymmeneen. Munakennolokerikko maalaamalla saimme valmistettua kaikille omat Mox -tietokoneet johon maalasimme lisäksi makaronia Mox -rahoiksi (ks. kuva 13). Laskimme niiden avulla sekä värisanoja käyttäen hintoja erilaisille ruoille ja leikimme kauppaleikkiä. Kaikki saivat munalokerikkoonsa Mox -leikkirahaa ja pyysin lapsia siirtävän lokeroihin aina tietyn määrän tietynvärisiä makaroneja, joita edelleen laskimme yhteen. Saatoin myös kertoa lyhyen tarinan tähän yhteyteen kielikylpypäiväkotiryhmälle lisää sisältöä sekä haastetta tuomaan. Teimme myös pöydälle kasoja leikkiruoan viereen, josta näimme paljonko tämä ruoka maksaa. Sitten aina kerrallaan joku lapsista toimi kassana ja jokainen kävi ostamassa oikealla makaronimäärällä ruokaa, joka edelleen vietiin Moxille syötäväksi. Samassa yhteydessä oli roolileikin keinoin helppoa käydä läpi ruokasanastoa sekä kohteliasta pyytämistä, johon kassan tuli vastata ja kertoa hinta. Kauppaleikki toimi huomattavasti helpommin sekä luontevammin kielikylpypäiväkotiryhmässä, jossa kielenkäyttö sinällään oli jo lähtökohtaisesti tuttua yrityksen ja erehdyksen kautta ja sanasto tutumpaa. Aloittelevan kielisuihkuryhmän kanssa fraasit oli käytävä selkeästi läpi etukäteen ja autettava tarvittaessa ”roolisanojen” kanssa. Tällöin käytimme selkeitä kaavamaisia ilmaisuja kuten ”one yellow banana please” eli yksi keltainen banaani, kiitos” ja vähemmän lukusanoja, 1-5 eli ”2 green Mox money” ”kaksi vihreää Mox -rahaa” ”here you are”, ”Thank you” eli ”ole hyvä”, ”kiitos”. Pidemmällä olevan ryhmän kanssa käytössä oli suurempi määrä numeroita, ruokasanoja ja roolitulanteet olivat luontevampia ja monisanaisempia kuten ”could I have 5 grapefuits, please” ja ”here you are, nine orange Mox money please. Do you want a shopping bag also?” eli ”voisinko saada viisi greippiä kiitos?” ja ”yhdeksän oranssia Mox -rahaa kiitos, haluaisitko myös ostoskassin?”. Mox -rahat kuljetettiin kauppaan aina Mox -tietokoneessa ja sen käyttö lompakkona elävöitti leikkiä huomattavasti. Matemaattisten käsitteiden yhteydessä kävimme läpi myös mm. muotoja, joiden kanssa leikitelimme teemaan sopivalla konkreettisella konkreettisella tavalla, kuten rakentamalla talvi-teeman aikana iglu kuutionmuotoisista sokeripaloista (kuvat 14 ja 15).

Kuva 13: Mox computer ja Mox money

Kuva 14: Talviplaneetta

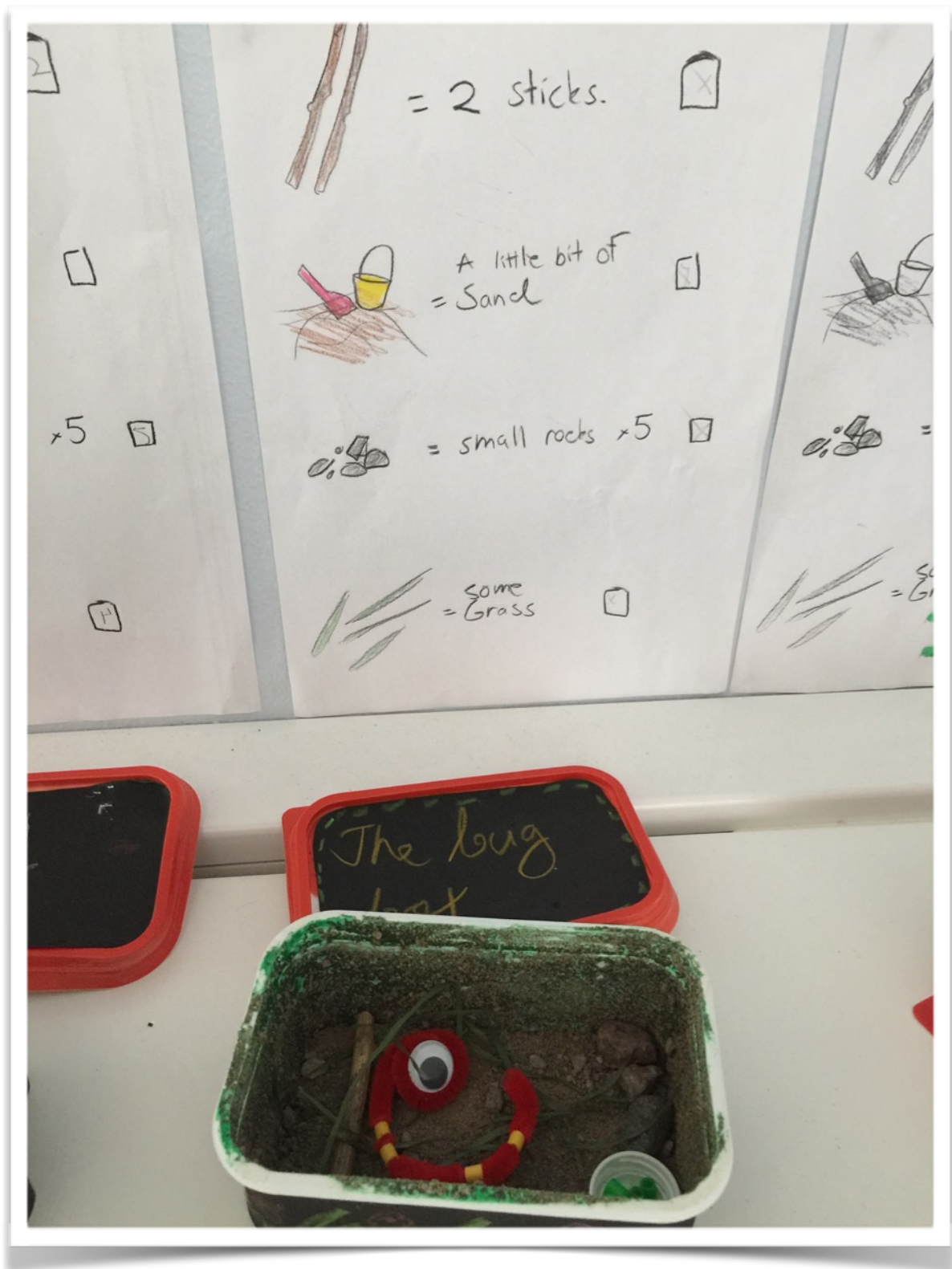

Kuva 15: Sokeripalaiglua rakentamassa

6.5..Ötökkälaatikko - The Bug box

Kevään korvilla yhdistelimme oppimaamme Moxin päästessä viimeiselle, ötökkäplaneetalle Kielikylpypäiväkotiryhmän kanssa. Lapset saivat jalkautua ulos ja hakea piirtämäni listan mukaisen määrän tavaroita purkkiin, josta askartelimme ötökälle miniterraarion kansineen ja tietenkin miniötökän. Kävimme sanat sekä numerot läpi, ja lapset saivat rastittaa keräämänsä tavarat kynän kanssa ulkona paperille. Keräämisen tarkastimme, että kaikilla oli oikea määrä tarvikkeita yhdesää laskemalla sekä kertaamalla ja sitten ohjasin vaihe vaiheelta, mitä heidän piti tehdä: askartelusanasto kerrattiin vielä varmuuden vuoksi kertaalleen läpi jotta kaikki varmasti ymmärsivät mitä piti tehdä. Selostin ohjeet vain sanallisesti, enkä näyttänyt enää mitä piti tehdä vaan lapset toimivat pelkkien sanallisten ohjeiden perusteella, jonka perusteella oli hienoa nähdä, että he ymmärsivät ja toistivat kaiken ohjeiden mukaan. Se oli konkreettinen osoitus kielen opimisen onnistumisesta, väreineen, numeroineen askartelusanoinneen kaikkineen. Samalla käytiin kevään heräämiseen liittyvää sanastoa sekä luontoon liittyviä käsitteitä teemakuukauden aikana ryhmän lapsien kanssa läpi (ks kuva 16).

Kuva 16: Ötökkälaatikko keräyslistan kanssa. The bug box

7. Kuvaus työympäristöistä

Kuvailen tässä eri työympäristöjä sekä päiväkoteja, joissa ohjasin kielimateriaaliani.

Valmistavassa esikouluryhmässä lapsia ohjatesani toimin täysin suomenkielellä ja ohjasin Mox -avaruusmatkaa punaisena tarinalankana käyttäen, ilman varsinaista kielifokusta. Ryhmässä oli 17 lasta, joista neljä puhui suomea äidinkielenään (ideana oli tukea S2 -lapsia kielen oppimisessa), neljä kaksikielistä (suomi toisena kotikielenä) ja loput lapset olivat täysin erikielisiä sekä eri kulttuuritaustoista kotoisin olevia, enemmän tai vähemmän suomea jo puhuvia lapsia. Heillä oli erikseen suomenkielinen valmistava esikouluopetus päiväsaikaan, jonka jälkeen vastasin päivähoidon järjestämisestä sekä kasvatuksellisesta toiminnasta esikouluopetuksen lisäksi. En ollut varsinaisessa vastuussa suomen kielen opettamisesta, mutta lasten ollessa monikielisiä ryhmän ohjaamisessa oli pidettävä tietynlainen kielen selkeys kaikessa suunnittelussa mukana joka tapauksessa päivittäin. Mox -materiaalipaketti sai muotonsa sekä sen kehittäminen alkoi ohjatesani tätä ryhmää, ja lasten selkeästi innostuttua siitä se motivoi itseänikin kehittämään materiaalia eteenpäin kielenopetukseen.

Kielisuihkuopetuksen tarkoituksena on tuoda vieras kieli tutuksi lapsille, sanavarastoon ja perusteisiin tutustuen. Tavoitteena ei siis ole opettaa kieltä natiivitasoisesti vaan kerhomuotoisesti ja myöhemmin enemmän arjen tilanteisiin sitoen, käytännön menetelmillä oppien päiväkodin muun toiminnan ohessa. Koska mitään erillistä ohjekirjaa tai määriteltyä säännöstöä "suihkutukselle" ei varsinaisesti ole olemassa, eri suihkuperiaatteella toimivat päiväkodit toimivat varsin eri tavoin Suomessa. Jouduin määrittelemään ohjaamistani tässä ryhmässä sekä sen laajuutta paljon itsenäisesti sekä kartoittamaan ohjattavien ryhmien ikätasoa sekä osaamista niin, että päiväkodin varhaiskasvatuksen tavoitteet toteutuvat myös ohjaamissani hetkissä ollessaan samalla kuitenkin irrallisena viikoittaisena kielielementtinä muun toiminnan kyljessä. Kielikylpypäiväkoteja on monia, mutta niissä toiminta perustuu kokonaisvaltaisesti vieraan kielen puhumiseen kaikissa tilanteissa, jolloin kielen oppimisen tavoitteet ovat toisenlaiset: niissä pyritään sujuvaan kielitaidon hallintaan sekä ymmärtämiseen sekä edelleen kielikouluihin pyrkimiseen. Kielisuihkupäiväkoti, jossa ohjasin, olivat kaikki lapset äidinkieltään suomenkielisiä ilman varsinaista englanninkielen taustaa, joku oli ollut osittaisessa kielikylpyryhmässä aikaisemmin mutta kielitaitoa ei juuri ollut ehtinyt kehittymään tai se ei tullut selkeästi ilmi ohjatesani lapsiryhmiä.

Ohjatesani kielisuihkupäiväkodissa päiväkodin perheille oli jo alusta alkaen määritelty suihkutoiminnan aloituksen iäksi kolme vuotta, jolloin varmistutaan siitä että lapsen oman kielen kehitys sekä osaaminen on jo varmalla pohjalla, eikä uuden kielen opetteleminen sotkisi tätä tärkeää kehitysvaihetta. Pienempien ryhmässä ei siis suihkutoimintaa ole ollenkaan. Suihkutoiminnan periaatteena on nimenomaan uuteen täysin vieraaseen kieleen tutustuminen leikin keinoin lapsilla, joilla ei ole ennestään kaksikielistä taustaa. Lasten kielen kehittyminen vaihtelee yksilöllisesti suurestikin, joten kolmivuotiaillakin on vielä luonnollisesti paljon eroja osaamisessaan. (Helenius & Korhonen 2008, 33-40.) Pienempien ryhmästä siirtymiseen liittyy

myös olennaisesti näin oman kielen tietyn taitotason saavuttaminen, jota pienten ryhmän opettaja seurasi omalta osaltaan ennen lapsen siirtoa kielisuihkuryhmään.

Ryhmän muotoutumisen, lapsiin tutustumisen sekä ryhmän suuren ikähaitarin kannalta aloitin kielisuihkutoiminnan jakaen lapset ikätasoisempiin viidestä kuuteen lapsen ryhmiin yksilöllisempää toimintaa tukemaan. Pystyin siis aloittamaan pedagogisen suunnittelun jo alusta alkaen kohdentamalla kerhotoiminnan sisältöä lapsiryhmille pienin muokkauksin ikätasoon sopivaksi. Pystyin myös vaikuttamaan kerhotuntien määrään sekä kestoon lasten ikätason huomioon ottaen. Päädyin aloittamaan toiminnan kerran viikossa kolmelle pienryhmälle, joista vanhimpien lasten toiminta rajoittui 30 minuutin keskittyvään toimintaan pienempien kerhojen keston ollessa 20 minuuttia, sisältäen alku- ja loppurutiinit, jonoutumisen sekä aiheen äärelle keskittymisen. Pienryhmä kielenopetuksessa on todella tärkeää jo melutasojenkin kannalta, sillä on tärkeätä, että vierasta kieltä opetteleva lapsi kuulee uuden kielen ääniteitä paremmin (Halme 2011, 92).

Kielisuihkutoiminnan lisäksi ohjasin ja olin vastuussa omasta pienryhmästani muussakin päiväkodin normaalitoiminnassa sisältäen varhaiskasvatus- sekä aloituskeskustelut vanhempien kanssa. Tiimin kehittämistyöt, sekä toiminnan suunnittelu yhdessä lukeutuivat myös normaaliin työnkuvaani, kuten myös työympäristön tilojen kehittäminen sekä suunnittelu yhdessä ryhmän aikuisten kanssa. En puhunut muun toiminnan aikana englantia, vaan käytin pääkielenä suomea, joka on oma äidinkieleni.

Kielikylpyryhmä englanninkielisessä kielikylpypäiväkodissa oli kielitasoltaan selkeästi pisimmällä. Ryhmässä oli 13 4-5 -vuotiasta lasta, ja englanninkielen ohjaushetket jaettiin kahdeksi 6-7 hengen pienryhmäksi. Lapset edustivat seitsemää eri kansallisuutta joko suomalaisista tai monikulttuurisista perheistä lähtöisin, jolloin osalla heistä on käytössä kahdesta kolmeen kieltä suomi mukaan lukien. Päiväkodin käyttökielenä toimii kuitenkin englanti, jota lapset ovat tulleet oppimaan perheen tarpeista lähtöisin. Kielikylpypäiväkodin peruslähtökohdanta on se, että kaikki toiminta, materiaali että lastenvälinen kommunikointi tapahtuu englanniksi, ja sitä tuetaan käytännönläheisesti pikku hiljaa sanavarastoa sekä kielioppia kartuttaessa käytännön toiminnan ja puhumisen kautta. Työntekijät puhuvat myös englantia keskenään ja edustavat eri kansallisuuksia, aikuisia päiväkodissa työskentelee viisi. Päiväkodin aloittamiseksi oli myös määritelty kolme vuotta, jotta perusta omalle äidinkielelle on jo saatu kotona ennen uuden kielen opettelu. Kielikylpyopetuksessa oppiminen lähtee perusasioiden nimeämisestä uudella kielellä, ja rutiininomainen päivän toiminnan toistaminen sanoitettuna uudella kielellä tulee tätä oppimista olennaisesti. CLIL - sekä kielikylpymenetelmä korostuu kielen oppimisessa, ja sen aktiivista käyttöä varten lapselle mahdollistetaan jatkuvasti lukuisia tilanteita, jolloin kieltä tulee käytettyä (esimerkkinä ruokailutilanteet, joissa ruokaa pyydetään aina tietyllä ilmaisulla lisää, numeroita tehostetaan kysymällä kuinka monta perunaa johon lapsen tulee vastata jne.). Määrittelin Mox -ohjaushetken tiheydeksi kerran viikossa n. puolen tunnin ajan muuta kielenkäyttöä tehostamaan.

8. Projektin toteutumisen arviointia

Aloitin suomen kieltä vahvistavassa **valmistavassa esiopetusryhmässä**, jossa oli 15 eri kansallisuutta sekä lukuisia kotikieliä. Projekti sai ideansa siellä, edeten kielisuihkuryhmän kautta kielikylpyryhmän arkeen. Tämän matkan aikana olen päässyt hienosäätämään ohjauskertoja sekä kehittämään materiaalia edelleen yrityksen ja erehdysten kautta.

Päiväkoti, jossa työskentelin projektin alkuvaiheessa, oli englannin **kielisuihkuperiaatteella** toimiva suomenkielinen päiväkotiketju, mutta jatkoin sen työstämistä täysin englanninkielisessä **kielikylpypäiväkodissa**, jossa tarve tälle projektille korostui entisestään etenkin, kun lapsiryhmissä on monia kansallisuuksia ja lukuisia kotikieliä käytössä. Työstäessäni materiaali-pakettia oli selvää, että halusin sen olevan joustava erilaisia päiväkotiympäristöjä varten, jolloin sen käyttöä voisi muokata aina tilanteen, päiväkodin sekä lapsiryhmän mukaiseksi tarvittaessa. Materiaalipaketti sopii näin ollen hyvin myös muiden kielten kuten suomen S2 -opettamiseen eikä tarkoituksellisesti ole sidottu vain yhteen kieliympäristöön käytettäväksi.

Kielikylpypäiväkodin sekä suomen kielen valmentavassa ryhmässä toimiminen oli yksinkertaisempaa, sillä kahden kielen välillä vuorotteluun ei ollut tarvetta. Lasten kuullessa päivittäin vain yhtä kieltä, tehostuu sen oppiminen automaattisesti päivittäisten rutiinien sekä käytössä olevan kielen kautta arkitilanteissa. Kielisuihkupäiväkotiryhmässä, vain kerran viikossa kielen kanssa tekemisissä ollen on selvää, että kielen oppiminen jää tutustumisen tasolle, eikä niinkään anna valmiuksia sen käyttämiseen.

Suunnitellessani erilaisia sisältöjä sekä leikkejä materiaalien kanssa käyttäen, kirjoitin tunti-suunnitelmia ohjauskerroista (ks. liite 1) ja kirjasin ylös päiväkirjaan sitä, miten ne toteutuivat käytännössä, mitä huomioita tein lapsista ja mitä mahdollisia muutoksia halusin tehdä ohjauskertoihin. Oman aikansa vei myös lupalomakkeen suunnittelemisen vanhemmille (ks. liite 2), sekä kyselypalauteomakkeet vanhemmille sekä lapsille (ks. liitteet 3 ja 4), joita käytin suuntaa antavana kirjallisena apuna itselleni projektia arvioidessani.

Ohjatessani ryhmiä materiaaliani käyttäen, pystyin jo näkemään käytännön tasolla, ovatko lapset oppineet tiettyjä sanasisältöjä ja fraaseja, sillä siirtyminen monimutkaisempiin leikkeihin vaatii edellisten sanojen sisäistämistä. Värien sekä numeroiden jälkeen vaatesanasto edellytti osaamista jotta voitiin leikkiä perinteistä värileikkiä. Myöskään Mox -tietokoneen kanssa sekä kauppaleikissä toimiminen ja siihen liittyvän dialogin oppiminen ja sen ymmärtäminen ei olisi onnistunut, elleivät lapset olisi omaksuneet jo sanoja toimia edellisissä leikeissä (värit, numerot, ruokasanastot). Piiloleikin onnistuminen ja kehittyminen monimutkaisemmaksi vaati prepositioiden sekä huonekalusanojen ja jopa värien hallintaa.

Kaikkiin näihin leikkeihin motivoiminen sekä leikkien lopullinen onnistuminen oli varma tapa nähdä, että tarvittava sanasto sekä yksinkertaisten lauseiden hallinta oli saavutettu ohjaushetkien aikana. Viimeisillä tunteilla tein pienen haastattelupalautelomakkeen lapsille itsel-

leen Mox Clubista, lisäksi lasten vanhemmille tein kyselylomakkeet siitä, miten Mox Club mahdollisesti näkyi kotona, minua ohjaajana kiinnosti tietenkin miten lapset motivoituivat Mox Clubista sillä kaikki lapset eivät aina näytä ohjaustilanteen aikana tätä, vaan vasta kotona.

Ohjatessani erilaisia sanastokokonaisuuksia testasin leikkien lisäksi myös lapsia pyytämällä heitä piirtämään paperille tiettyjä värejä tai muotoja oikeassa järjestyksessä sekä tehden johdattelevia kysymyksiä antamatta valmiita vastauksia. Arvioin heidän osaamistaan tiiviisti joka ohjaukserran aikana ja jos huomasin että joku tarvitsi lisää aikaa tiettyjen sanojen kanssa, leikimme yksinkertaisempia leikkejä yhä uudelleen ryhmän kanssa yhteisesti. Pienryhmäopetus mahdollistaa hyvin sen, että voi keskittyä yksilötasolla lapsen ohjaamiseen sekä oppimiseen, vaikka kyse onkin ryhmän ohjaamisesta. Tärkeimpänä pidin kuitenkin lasten motivoimista sekä innostamista leikkiin sekä siihen, että kielten oppiminen tapahtui ikään kuin itsestään leikkien lomassa. Tärkeänä antina itselleni oli jokaisen ohjaamani ryhmän kohdalla se, että lapset kyselivät innostuneina opetustuokioiden välissä, mitä seuraavalla kerralla tapahtuu. He myös odottivat aina innolla, jopa malttamattomina seuraavaa kertaa ja puhuivat kerhosta kotona. Vanhempien suullisena palautteena sain usein kuulla että lapset laulavat Mox Clubissa laulettuja lauluja, sekä olivat oppineet yhtäkkiä suuren määrän sanoja, joita toistelivat kotona. Välissä tapahtuvat innokkaat keskustelut auttoivat pitämään opitut sanastokokonaisuudet hallussa, ja Mox- avaruusmatka taululla auttoi palauttamaan mieleen erilaisia sanastokokonaisuuksia muistelun kautta. Tiedotin perheille opituista Mox clubin toiminnasta myös kuukausittaisilla kirjeillä (ks. liite 5 A-C), jotta vanhemmat saattoivat seurailta kuukauden aikana opittuja teemoja sekä sanasto- ja käsitekokonaisuuksia.

Alkuperäiset tavoitteeni täyttyivät mielestäni hyvin ryhmiä ohjatessani. Kielellisten sisältöjen sekä materiaalin yhteen nivoutuminen oli lopulta suunnittelun kanssa luontevaa, eli tiettyjä perusasioita opeteltaessa sanasto mahdollisti uuteen toimintaan siirtymisen sekä leikkien sekä toiminnan monipuolistumisen. **Kielisuihkuryhmän** ohjaaminen oli lopulta haastavampaa, sillä kielen osaamisen taso ja harvat opetuskerrat eivät mahdollistaneet yhtä monipuolista etene mistä kielessä kuin kielikylpyryhmässä. Itselleni tuli vahva tunne siitä, että ohjattuja hetkiä olisi voinut olla kielisuihkuryhmälle joka päivä tai vaihtoehtoisesti olisi ollut hyvä, jos olisin päiväkodin muun toiminnan aikana puhunut vain englannin kielellä, jolloin lapset olisivat oppineet kieltä myös muissa ympäristöissä sekä tilanteissa. Suihkutuksen ideana on toki kieleen tutustuminen, mutta määrällinen tehostaminen olisi ollut mielekästä myös innostuneiden lasten kannalta. **Kielikylpyryhmän** ohjaaminen mahdollisti sen, että pystyimme keskustelemaan Moxista, ja sanoittamaan tekemisiämme myös ohjaushetkien ulkopuolella. Tällöin etunamme oli edellisten kertojen muisteleminen ja sanojen mieleenpalauttaminen edelleen samalla kielellä, joka tehosti kielen oppimista tehokkaasti.

Motivoiminen oli helppoa ohjaushetkien alussa, jolloin lapsille kaikki oli uutta ja ihmeellistä. Jatkossa leikkeihin lisähaasteiden tuominen ja se että opin tuntemaan ohjattavia pienryhmiä paremmin vaikutti positiivisesti edelleen lapsia motivoidessa. Piilottelu sekä nopeuteen ja

reagointiin perustuvat pelit tuntuivat olevan lapsista hauskipia, sillä niihin ei kukaan kyllästynyt missään vaiheessa.

Seuraava kehittämiskohteeni Mox Clubia eteenpäin suunnitellessani on erilaisiin orientautioihin keskittyminen kerrallaan. Esimerkiksi Moxin kanssa askartelu tai matemaattisten pätkinöiden ratkaisemiseen keskittyminen. Systeemin ollessa joustava, on mahdollisia sovelluskohteita helppo löytää lastenkin kiinnostustenkohteiden mukaan. Mox voi tulla mukaan luokan ulkopuolelle enemmän yhteisiin hetkiin opastamaan ruokailutilanteissa, lukemaan tarinoita lapsille, lähteä viikonloppukylään lasten omiin koteihin jne, mikä voi tuoda oman hauskan lisänsä sekä vaihtelua päiväkodin arkeen. Näen monta erilaista mahdollisuutta tulevaisuuden kannalta jatkossa, kun jatkan kielikylpypäiväkodin ryhmässä.

Lapsiryhmiä sekä osallistujia Mox Clubissa ei tietenkään ollut montaa, joten otanta on todella pieni ja lähinnä suuntaa antava. Arviointilomakkeita käytin lopulta vain kielikylpyryhmän kanssa, kielisuihkuryhmän vanhemmat antoivat palautetta suullisesti. Lomakkeiden tulokset antoivat silti itselleni ohjaajana tuntumaa siitä, oliko toiminta onnistunutta motivoinnin kannalta ja kertoi lähinnä siitä, ovatko lapset innostuneena toiminnassa mukana. Lasten lomakkeet täytin siten, että kysyin kysymykset suullisesti ja he saivat näyttää aina sormella paperilla olevan hymynaaman mukaan, mitä mieltä olivat. Jaoin vastausmahdollisuudet kolmeen hymynaamaan: surulliseen, iloiseen ja ilmeettömään (ks. liite 3). He saivat myös lähettää Moxille terveisiä ja piirtää sille kuvan jos halusivat. Suurin osa lapsista vastasi lähes kaikkiin kysymyksiin hymynaamana, joka kertoo minulle siitä, että Mox Clubista oltiin erityisen innostuneita. Lasten ehdoton lempileikki oli Moxin piilottaminen ja sen etsiminen (12 lasta 13:sta nimesi sen suosikikseen), joka ei käytännössäkään näyttänyt kyllästyttävän yhtäkään lapsiryhmää. Kysymyksenasetteluita voi tulevaisuudessa hioa tarkempaan suuntaan, jolloin saisin ehkä erilaisia vastauksia, mutta tällaisenaan positiivisten vastausten määrä yllätti. Vanhempien kyselylomake (ks. liite 4) antoi samaa osviittaa ja tuki lasten innostunutta asennetta. Toimintaan oltiin tyytyväisiä ja palaute oli todella positiivista. Lapset puhuivat Mox Clubista myös kotona ja vanhempien mielestä kuukausittaisessa uutiskirjeessäni esillä olivat kuhunkin teemaan liittyvät sanat, joten vanhemmat tiesivät, mitä heidän lapsensa oli oppinut teema-kuukauden aikana (ks. liite 5a-c). Joidenkin lasten kohdalla tuli ilmi päinvastaisesti luonteesta riippuen se, että he olivat innostuneita Mox Clubista päiväkodissa, mutta kotona he eivät puhuneet siitä mitään, jolloin vanhemmat kyselivät minulta aktiivisemmin itse.

9. Pohdinta

Tämä materiaalipaketti eli projektityöni ei tule koskaan olemaan valmis, lukkoon lyöty sisältökokonaisuus vaan enemmänkin ajassa muotoutuva sekä kasvava kokonaisuus, joka joustaa käyttäjäryhmänsä mukana. Opetusmateriaalia hyödyntäessäni joustavuus on tärkeää, ja ohjautessani pohdin myös usein sitä, miten motivaatiolla on tärkeä merkitys lasten kielen kehityksessä. Motivaatio saa sitoutumaan toimintaan, ja toiminta tukee kielen oppimista kokonaisvaltaisesti lapsen innostuneen osallisuuden kautta. Oikein motivoituna lasten keskittyminen het-

kessä on ilmiömäistä, ja se on otettava huomioon missä tahansa varhaiskasvatukseen liittyvässä suunnittelussa. Lapsen tasolle meneminen, heittäytyminen ja samaan vireystilaan pääseminen on aikuiselle hankalaa, mutta erilaisten taiteen tuomien keinojen sekä perusolemuksen kautta uskon, että se on mahdollista. Liikkeet, värit, leikkimielinen kisailu sekä yksinkertaisesti ympäröivän maailman tutkiminen ovat tärkeä osa lapsen uteliaisuutta, jota on loppujen lopuksi helppoa ruokkia riittävällä ennakkoluulottomuudella. Juuri tämä innostunut heittäytyminen luo tarpeen osallistua, käyttää sekä oppia uutta kieltä toiminnallisuuden kautta. Lapset oppivat näin yhdistämään uusia sanoja erilaisiin, käsillä oleviin aihekokonaisuuksiin eli sanoittamaan toimintaansa uudestaan uudella kielellä. Suunnitellessani sekä ohjatessani materiaaliani, sekä valmistamalla sitä tiettyihin pedagogisiin kokonaisuuksiin sopiviksi sain rajattua sekä strukturoitua kielellisiä tavoitteita siten, että lapset siirtyivät käyttämään opittua kieltä luontevasti myös ohjauksetojen ulkopuolella. Mox clubeissa läpikäydyille teemoille oli selkeä tarve toiminnassa, jolloin sen sanoittaminen siirtyi toiminnan tasolle sekä lasten käyttöön suoraan.

Kielen oppimisesta ei voi lasten kohdalla tehdä itsetarkoituksellista: eihän lapsi opi puhumaan omaa äidinkieltäänkään erillisillä tunneilla istuen! Ohjatessani lapsiryhmiä tämän projektin yhteydessä tämä konkretisoitui minulle kerta kerralta yhä selvemmin. Heti kun aloin itse opettaessani tiedostamaan ottamalla hieman tätimäisenkin roolin “no nyt opetellaan tätä kieltä”, toiminnasta muuttui kankeata ja lasten mielenkiinto katkesi toimintaan saman tein. Heittäytyessäni itse Moxin käsinukkerooliin itse hauskaa pitäen, lasten kanssa yhdessä vitsailen ja hihitellen saavutin aivan toisen tason opetuksellisesti. Hyvät hetket jäivät lasten mieleen uusine opittuine sanoineen huomaamatta, ja sain aidon kontaktin lapsiin yhdessä leikkiin osallistuen.

Tärkeintä ohjatessani oli käytännössä myös kyky heittäytyä sekä improvisoida ohjatessa, josta minulla on onneksi kokemusta edellisen ammattikorkeakouluopiskelujeni puitteissa musiikki-pedagogina. Jokainen hetki ihmisen elämästä on lopulta improvisointia, kun sitä ajattelee tarkemmin. Jokainen valittu ele, toiminta tai hetki ilman ennakkoluuloja tai asenteita, täysin omaan intuitioon luottaen on yleensä niin ohjaavalle opettajalle kuin osallistuvalla oppijallekin se oikea. Kun tätä sisäistä intuitiota ei olla erikseen rikkomassa, se antaa tilaa myös uuden oppimiselle luontevasti. Mikäli olisin orjallisesti noudatellut tuntisuunnitelmiani antamatta improvisoinnille tilaa, ei tätä luontevaa tilaa olisi saavutettu lähellekään samalla monipuolisuudella. Kutsun improvisointia usein moderniksi tavaksi opettaa: ohjaajana tulisi olla päässä pankki, josta ammentaa hetkeen oikeanlaisia leikkejä tai soveltaa sääntöjä suoraan improvisoiden, jolloin saavutetaan optimaalinen hyöty samalla, toimintaan räätälöiden. Leikkittelyn ja huumorin avulla tämä on saavutettavissa. Samoin se että luo oppimisympäristöstä monipuolisen, tilaa mielikuvituksen lentää on avainasemassa uuden oppimiseen. Tämä jos jokin antaa aihetta lapsille keskustella ja puhua, tarve leikkiin ja kertoa mielikuvituksensa tuotoksista!

Materiaalipakettia luodessani oli olennaista, että se inspiroi myös minua itseäni jatkuvasti opettajana. Saadessani luoda, jättää tilaa hassutteluhetkille, jutella lasten kanssa Moxin

hahmossa pääsin lähemmäs heidän ajatusmaailmaansa positiivisella tavalla. Moxin osallistues-
sa leikkihetkiin lapset tutustuivat myös siihen hahmona niin paljon, että siitä tuli odotettu
ystävä, jonka kanssa oli hienoa matkata kerrasta toiseen, mikä näkyi arjessa piirustuksina,
sekä ihanina kysymyksinä “nukkuuko se nyt makuupussissa, onko makuupussi avaruusalukses-
sa, voimmeko kurkata vielä?. Onko se elävä, ihan totta?”. Jatkossa haluan kehittää tätä pro-
jektiani eteenpäin siten, että Mox olisi entistä joustavammin mukana myös päiväkodin muussa
arjessa ohjattujen kerhokertojen lisäksi. Lasten luodessa kiintymyssuhteen siihen, se on aina
odotettu hahmo, jonka kanssa päästään helposti seikkailemaan erilaisiin ympäristöihin lasten
mielenkiinnon pysyessä mielekkäällä tavalla yllä. Tämä taas edelleen lisää kielen oppimista,
kun päästään luokkahuoneen ulkopuolelle, metsäretkille, pihalle, ruokailuhetkiin, vanhempia
tapaamaan jne. Mahollisuudet ovat rajattomat, odotan innolla tulevaa. Suurimpana haaste-
nani opinnäytetyötä ohjatessani sekä toteuttaessani näen sen, että olen yksin vastuussa las-
ten kielen oppimisesta. Olen näin ollen myös vastuussa siitä, että tuottamani materiaali oh-
jauksineen on laadukasta ja todella tuottaa tuloksia, olipa yksittäisen lapsen kielen tai ryhmän
taso mikä tahansa. Toisaalta arviointien pohjalta pystyn kehittämään toimintaani jatkuvasti,
ja opin itse jatkuvasti lisää olemalla aktiivinen aiheeni kanssa. Henkilökohtaisesti itseäni mie-
tityttää jatkuvasti se, olenko tarpeeksi vahva itse opettamani kielen kanssa, sillä englantia ei
ole varsinaisesti natiivikieleni, vaikka sitä puhunkin sujuvasti päivittäin. Tässä asiassa voin
kehittää itse itseäni käymällä kursseja, seuraamalla englanninkielistä mediaa ja kommunikoimalla
natiivitasoisten ihmisten kanssa, jota toki teen päivittäin. Itselleni on ollut lohduttavaa
huomata se, että englantia on maailmalla yleinen kieli, jota puhuu valtava määrä ihmisiä eri-
laisin taidoin. Monikulttuurisessa päiväkodissa törmää monen tasoiseen kieliperheisiin, kansalli-
suuksiin sekä aksentteihin, ja joukossa on natiivienglantia puhuvia ihmisiä eri puolelta maail-
maa, jonka vuoksi jo natiivitasonkin englantia on erilaista keskenään (esim. amerikanenglantia,
brittienglantia, australianenglantia) äänneasultaan sekä sanastoltaan. Kielikylpyopetuksessa ta-
voitellaan kieltä toiminnallisella tasolla eli niin, että sillä pärjää käytännön tilanteissa missä
tahansa englanninkielisessä ympäristössä. Kansainvälisessä kielikylpypäiväkodissa ei tavoitella
yleensä tietyn maanosan englannin kieltä, vaan nimenomaan tätä yleistä englantia. On tär-
keää, että opettajana en silti sekoita kahta eri kielimurretta keskenään vaan pyrin olemaan
johdonmukainen ääntämykselläni sekä sanojeni kanssa, joita käytän. Tämä on vaativaa ja
täytyy tiedostaa lapsia ohjattaessa jatkuvasti.

Englanninkielen kielikylpypäiväkodeissa asiakaskunta on usein kansainvälistä, eli useilla ulko-
maalaistaustaisilla perheillä ei ole aikomusta lähtökohtaisesti opettaa lapsilleen suomen kiel-
tä edes S2 -tasoisesti, sillä he ovat usein tietoisia siitä että muuttavat mahdollisesti pian
johonkin toiseen maahan (näin ollen myös lapset saattavat olla päiväkodeissa vain lyhyitä ai-
koja kerrallaan, kun vanhemmat siirtyvät työkomennuksien perässä ulkomaille). Tämä aiheut-
taa työssäni usein tietynlaista painetta kielikylpypäiväkodin työntekijöille sekä yhteentör-
mäyksiä vanhempien kanssa siitä, minkä maan vaatimustason mukaisesti kieltä tulisi osata.
Euroopassa yleisesti lapset aloittavat mm. lukemaan opetteluun koulunkäynnin vuodesta kah-
teen aikaisemmin kuin Suomessa. Suomalaiset kielikylpypäiväkodit kuitenkin noudattavat
suomalaista varhaiskasvatustilaa sisältöineen sekä orientaatioineen, mikä voi olla ulkoma-

laistaustaisesta perheestä toisinaan riittämätöntä erilaisen oppimisfokuksen vuoksi. Tärkeätä on olla selkeä ja rehellinen ja kertoa mahdollisimman kattavasti vanhemmille, miten suomalainen järjestelmä varhaiskasvatustilanteeseen toimii. Tämä vaatii hyvää kommunikointia ja yhteistyötä vanhempien kanssa.

Suomalaisen yhteiskunnan sekä maailman kansainvälistyminen, meneillään olevasta Välimeren pakolaismäärien suurenemisesta puhumattakaan, lisää monikulttuurisuuden sekä erilaisten toimintakulttuurien mukanaan tuomia haasteita. Lasten vaihteleva kielentaso on osattava ottaa huomioon varhaiskasvatuksen tasolla sekä uusia kieliä opetettaessa. Haasteena kielikylpypäiväkodeissa näen jatkossa edelleen sen, että niihin hakeutuu monia eri kansallisuuksia, eivätkä lapset aina ole hakeutumassa Suomen koulutusjärjestelmän asiakkaiksi vaan muuttavat usein takaisin kotimaahansa tai muualle, jolloin vanhemmat haluavat heidän saavuttavan tietyn akateemisen tason ennen kouluun siirtymistä. Uusi kohdema voi olla on paljolti erilainen suomalaisen systeemin sekä oppimisjärjestelmän kanssa. Suomessa painotetaan kokonaisvaltaista oppimista, sekä oppimisvalmiuksien omaksumista toiminnan ja leikin kautta erilaisine orientaatioineen, eikä kouluun siirryttäessä tarvitse osata tunnistaa kirjaimia, numeroita tai osata lukea ja kirjoittaa. Monissa muissa maissa, joissa ei panosteta esimerkiksi taiteisiin tai kädentaitoihin ei tunnusteta niiden yhteyttä motoristen ja edelleen kielen hallinnan taitojen kehittymiseen. Motoristen taitojen hallinta sekä esteettisen ympäristön ymmärtäminen, käsitteiden sanallinen omaksuminen tukee tietyn akateemisen sisällön oppimisessa myöhemmällä iällä -toisin sanoen suomalainen varhaiskasvatusjärjestelmä tukee lasta oppimisvalmiuksien rakentumisessa myöhemmälle kouluikänsä. Olen törmännyt päiväkodissa ulkomailta tuleviin lapsiin, jotka osaavat sujuvasti lukea ja laskea korkeamman tason matematiikkaa Suomeen tullessaan, mutta jotka eivät osaa pukea vaatteita päällensä.

Perimmäisiä sisällöllisiä, eettisiä ongelmiani onkin, että vastaanko itse opettajan roolissa Suomen koulutusjärjestelmän vaatimuksiin, vai haluanko saada lapsia erilaisille tasoille heidän vanhempiansa sekä kotimaansa oletuksien mukaisesti. Minua ei kukaan tähän velvoita, mutta oma omatuntoni on huolissaan siitä, että ohjaamani lapset jäävät suomalaisten sisältövalintojen vuoksi jälkeen tietyissä aineissa mikäli he siirtyvät ulkomaille, jossa painotukset sekä sisältöalueiden opettelu aikataulut ovat erilaiset. Toisaalta huolettaa myös se, että kouluun siirtyessään kielikylvyssä käyvät maahanmuuttajalapset, jotka jatkavat suomalaisissa kouluissa, eivät pärjääkään mikäli he siirtyvät suomenkieliselle luokalle, tosin S2 -ryhmiin siirtyminen on tällöin välttämätöntä. Kaikki heistä pyrkivät yleensä englanninkielisiin kouluihin, mutta aloituspaikkoja ei ole kaikille mahdollista tarjota pääkaupunkiseudulla.

Opetuksellisesti valmistamaani materiaalipakettia voi kehitellä ajanjaksoltaan tiheämmille väleille, etenkin varhaiskasvatuksen opettajan toimessa, samaa lapsiryhmää ohjatessa. Päivittäisessä käytössä sisältöjä voisi helposti lisätä monipuolisemmaksi, ja ottaa joka viikonpäivälle tasaisesti erilainen orientaatio, toteuttaen näin jatkuvasti varhaiskasvatuksen tavoitteita. Kielen omaksuminen olisi tällöin tehokasta ja monipuolista, ja sitä voisi hyvin käyttää koko vuoden runkona esimerkiksi ryhmässä, joka muodostuisi S2 -kielen sekä kotikielensä suomea

puhuvista lapsista. Tällöin opetukseen voisi tuoda myös monikulttuurisia teemoja kielen tehostetun opettamisen rinnalle.

Itseäni kiinnostaisi jatkossa mahdollisesti lissensoida ja tuotteistaa tämä materiaali, ja tehdä sen pohjalta varhaiskasvatukseen sopiva opettajan kirja, jota kuka tahansa voisi käyttää innostavana pakettina omaan käyttöön sekä omalle ryhmälle muokaten. Teemaplaneetoille voisi myös kehittää myös tunnekasvatukseen liittyvä, sosiaalisia taitoja tehostava materiaali. Teemaplaneetoilta löytyvät ystävät voisivat tällöin edustaa erilaisia tunteita, joita voisi käydä läpi sanoittamalla: käsinukeilla tai pienillä roolileikeillä lasten näyttelemänä ja satujen tai tarinoiden keinoin. Mox voisi kohdataa uusia ystäviään ja ratkoa heidän kanssaan sosiaalisiin tilanteisiin liittyviä pulmia, jotka puolestaan tarjoaisivat uusia välineitä lasten omiin leikkeihin erilaisten ristiriitatilanteiden ilmetessä. Tämä puolestaan kehittäisi lasten ryhmätyötaitoja positiivisella tavalla, ja lasten oma kielellinen valmius ratkoa pulmatilanteita sanallisesti tehostuisi huomattavasti.

Lähteet

- English Department of Education, 2013. Internet -sivut.
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/237249/Early_Years_Outcomes.pdf
- Ball, J. 2011. Enhancing learning of children from diverse language backgrounds: Mother tongue-based bilingual or multilingual education in early childhood and early primary school years. University of Victoria, France: UNESCO.
<http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002122/212270e.pdf>
- Finlex ® Ajantasainen lainsäädäntö :
 Laki lasten päivähoitosta 19.1.1973/36. Finlex. Viitattu 11.8.2015.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>
- Asetus lasten päivähoitosta 16.3.1973/239. Finlex. Viitattu 11.8.2015
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>
- Gyekye, M., Kurki, M., Muukkonen, M. 2014. Avainsanoja. S2. Opettajan opas.
- Halenius, O. 2012. Kuvallisen materiaalin pedagoginen käyttö päiväkodissa. Helsinki: Helsingin yliopisto
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/35511/kuvallis.pdf?s>
- Halme, K. Maahanmuuttajataustaisten lasten kielikasvatus varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Teoksessa M. Nurmilaakso & A-L. Välimäki (toim.) Lapsi ja kieli. Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Opas 13. Helsinki: Unigrafia Oy.
- Harju-Luukkainen, H. 2013. Kielikylpy varhaiskasvatuksessa päivähoiton kentällä -Mihin suunta tulevaisuudessa?. Helsinki: Varhaiskasvatuksen Tiedelehti. Suomen Varhaiskasvatus Ry.
<http://jecer.org/wp-content/uploads/2013/08/Harju-Luukkainen-issue2-1.pdf>
- Helenius, A., Korhonen, R. 2008. Pedagogiikan palikat. Johdatus varhaiskasvatukseen ja -kehitykseen. Helsinki: Wsoy Oppimateriaalit Oy.
- Hujala, E. & Turja, L. 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kangasvieri, T., Miettinen, E., Palviainen, H., Saarinen, T., Ala-Vähälä, T. 2012. Selvitys kotimaisten kielten kielikylpyopetuksen ja vieraskielisen opetuksen tilanteesta Suomessa: kuntatason tarkastelu. Jyväskylä: soveltavan kielentutkimuksen keskus.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/40412/Selvitys%20kotimaisten%20kielten%20verkko.pdf?sequence=1>
- Kunnari, S., Savinainen-Makkonen, T. Toim. 2004. Mistä on pienten sanat tehty. Lasten äänellinen kehitys. Porvoo: Wsoy.
- Keltinkangas-Järvinen, L. 2010. Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot. Helsinki: Werner Söderström Oy
- Latomaa, S. Toim. 2007. Oma kieli kullakin kallis. Opas oman äidinkielen opetukseen. Opetushallitus. Helsinki: Edita Prima Oy.
http://www.opi.fi/download/46930_OPH_oma_kieli_03092007_www_lock.pdf

Toim.Loukusa, S., Paavola.L.2011.Lapset kieltä kehittämässä.Pragmaattisten taitojen kehitys ja sen häiriöt.Paavola, L.Varhaisten vuorovaikutus- ja kommunikaatiotaitojen kehitys.Jyväskylä:PS-kustannus

Marjo Savijärvi.2011.Yhteisestä toiminnasta yhteiseen kieleen.Keskusteluanalyttinen tutkimus toisen kielen oppimisesta kielikylpypäiväkodin arkitilanteissa.Helsinki:Unigrafia Oy.
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/28155/yhteises.pdf?sequence=1>

Marsh, D., Maljers, A., Hartiala, A-K. 2001. Profiling European CLIL Classrooms.Languages Open Doors.Jyväskylä:ER-paino.

Pihlaja, P. & Viitala, R.2005.Erityiskasvatus varhaislapsuudessa.Helsinki:Werner Söderström Oy
Toim.Launonen, K., Heimo, H. & Tykkyläinen, Tuula.2010.Kielen kehitys ja oppimisvalmiudet - arviointi ja kuntoutus.Nurminen, K.Kielikylpy-ensiasteleet kaksikielisyyteen.Helsinki:Yliopistopaino.

Sharma, A., Cockerill, H.2014.From Birth to five years.Practical developmental examination.- London.Routledge Taylor and Francis group.

Suomen opetushallituksen verkkosivut 2015
http://www.oph.fi/koulutus_ ja_tutkinnot/perusopetus/kieli- ja_kulttuuriryhmat/maahanmuuttajataustaiset_oppilaat/perusopetukseen_valmistava_opetus

Tassoni, P., Beith, K., Bulman, K., Griffin, S., Smith, M.2010.Children and young people´ s workforce.Early learning and childcare.England and Wales,Essex:Pearson Education Ltd.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Oppaita 56. 2. tarkistettu painos. Helsinki: Stakes.

Liite 1

Mox-kerhon lukuvuosisuunnitelmaa/tuntisuunnitelmia englannin kieliryhmälle

Syyskuu

Yleiset tavoitteet:

- Moxiin sekä koko ryhmään tutustuminen
- tuntirutiiniin totuttelu (piirilaulu, Moxin avaruusseikkailuun tutustuminen, tunnin rutiinitrinki=> pöydän äärelle, loppuhyvästelyt),
- lasten totuttelu englannin kuuntelemiseen -on jännää kun tuttu aikuinen puhuukin yhtäkkiä vierasta kieltä!

Kielelliset tavoitteet:

Kysymyslauseiden intonaation tunnistaminen, vaikkei ymmärtäisikään kysyttyä vielä
 Oman nimen esitleminen, yksinkertainen tuttavallinen tervehtiminen sekä hyvästeleminen
 Numerosanojen opetteleminen 1-10
 Perusvärien opetteleminen
 Käsitteet
 Yes/no
 thank you
 listen up
 sit down at the table please
 let's make the circle please
 Muutamien peruspreposition opetteleminen (in, out, behind, up, down)
 Family words (mum, mother, dad, daddy, brother, sister, granddad, grandmother, granny)

Lokakuu

Teemana syksyn vaatetus sekä sää

Yleiset tavoitteet:

Jo opittujen asioiden kertaaminen ja yhdisteleminen, jolloin voidaan jo alkaa yksinkertaisia leikkejä sekä yhdistelemään sanoja arkitilanteisiin. Arkirutiineihin liittyvä sanasto, jolloin voidaan käydä arjessa piirin aikana päiväjärjestyksiä sekä viikonpäiviä yms englanniksi muulloinkin kuin Mox clubissa.

Kielelliset tavoitteet:

- Sanojen kertaaminen
- viikonpäivät/viikonpäivälaulu
- clothes -what to wear?
- weather words
- paikkojen nimiä -lähiympäristö (päiväkoti, kirjasto, puisto)

Marraskuu

Teemana laulut

Yleiset tavoitteet: Kerrataan vanhoja asioita edelleen, opetellaan tuttuja kappaleita englannin kielellä: ymmärretään että lapset laulavat ympäri maailmaa eri kielillä tuttuja kappaleita!
 Opetellaan myös pari uutta leikkilaulua, joihin liittyy selkeää toimintaa.

-happy birthday, spider, twinkle twinkle little star.

Joulukuu

Teemana jouluaiheet

Yleiset tavoitteet:

Joululaulut, joulusanasto, yhdessäolo. Kauden päättäminen.

Liite 2

permissions

for Ringa Koskinen's final thesis project

My child, _____ has the permission to take part in Ringa Koskinen's final thesis project (Laurea applied sciences, bachelor of social services/kindergarten teacher). The thesis project consists of the Mox clubs (weekly activity clubs) and the literature work of the thesis project. There are not going to be any children's names published at any time in the thesis.

In addition, I give my permission for:

Photos including my child, but not put on the internet.

Photos including my child on the internet (on the official Finnish final thesis database www.theseus.fi).

Videos included as the source material in the thesis project if needed

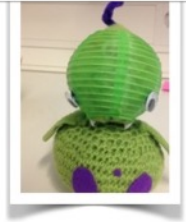
If my child is included in the photo in the internet, I want him/her to be unrecognizable (for example face blurred)

Parent's signature:

In Helsinki /02/2015 _____

Liite 3

questionnaire: interview with the kids

Ringa Koskinen's final thesis project

Name:

On a scale happy face-i dont know-crumpy face Tell me what you think about Mox club.

1. Do you like Mox club?			
2. Do you like Mox?			
3. Do you like to count Mox into space?			
4. Do you like to play with Mox?			
5. Do you like the planet's we reach on Mox's space journey?			
6. Do you like Mox's new planet friends?			
7. Do you like the math computer with Mox and stories?			
8. Do you like th colour ball games with Mox?			
9. Do you like the clothes robot?			

10. Now tell me what has been the best thing to do with Mox (write this down).

11. Draw something nice for Mox or about Mox in the other side of the paper!

Liite 4

MOX CLUB- questionnaire

for Ringa Koskinen's final thesis project

On a scale 1-5, answer the questions by circling the right number 😊

1=not so much at all

3=I don't really know

5=I totally agree!

1. My child enjoys the Mox club. 1 2 3 4 5
2. My child has been talking about Mox club at home. 1 2 3 4 5
3. My child has learnt new words in the Mox club.
(For example colours, clothes vocabulary, prepositions) 1 2 3 4 5
4. The Mox club has been supporting/motivating my
child to learn English. 1 2 3 4 5
5. The Mox club has been motivating my child to learn maths.
(shapes, numbers) 1 2 3 4 5
6. I would like my child to have Mox club next kindergarten year also. 1 2 3 4 5
7. I would recommend this kind of a themed club activity for other
parents also. 1 2 3 4 5

Any feedback, ideas for the future for the Mox club? (Feel free to comment to the other side of the paper, if the space runs out :))

ENKKUINFO!!

MOX CLUB aloittaa toimintansa!

PUFFIT

MA klo 9.00-9.30

dindindnysndv
Eire, Mattias, Eino, Miia,
 jdkjkkjkjk

EDWARDIT

MA klo 13.00-13.30

kdjkkjfdkjdjkjkdjkkjkkj
 kjkkjk

MUSHUT

TI klo 9.00-9.30

jjjjkkkkkkkkkkkkj
 Kkkkkkkkkkkkkk

Kielisuihkun aloitusinfo

Alotamme vihdoin englannin kielisuihkutoiminnan syyskuusta eteenpäin Lohikäärmyryhmässämme!

Toiminta toteutetaan pienryhmissä, jotka kokoontuvat aluksi kukin kerran viikossa puoli tuntia kestävässä "Mox clubeissa", ohessa kunkin ryhmän aikataulu. Ryhmät saattavat vielä elää syksyn aikana, mutta näillä aloitamme.

Opettelemme englantia laulun, leikin ja pienten tehtävien avulla. Pienryhmäopetus tapahtuu omassa enkkuluokassamme, jossa asuu pienen pieni avaruusmönkiäinen nimeltänsä Mox. Mox matkustaa lukuvuoden aikana lasten kanssa avaruuden halki etsimässä ystäviään eri planeetoilta, ja kuuluu olennaisena osana tunneilla tapahtuvaan toimintaan. Mox clubiluokassa aikuinen

Liite 5/B

puhuu vain englannin kielellä, ja clubissa keskitytään tutustumaan kieleen pikku hiljaa eri teemojen avulla.

Teemat pyrkivät noudattamaan ryhmämme syksyn teemoja, jotka vaihtelevat kuukausittain. Jokaisena kuukautena vierailaan "teemaplaneetalla", josta siis Moxille löydetään ystävä. Kotiin ei tehtäviä lähetetä, eikä kotona tarvitse lapsia erikseen kieleen preparta, toki kaikki kieleen liittyvä tekeminen edistää kielen omaksumista!

Tarkoituksenani olisi myös siirtyä ohjaamaan pelkällä englannin kielellä arkipäivissämme muutenkin, jotta kieli tulisi tutuksi luontevasti arkisten tilanteiden kautta (ruokailuhetket, askartelu, leikit). Seuraan lasten yleistä taitotasoa: toiset oppivat nopeammin kuin toiset ja toisilla on vielä hivenen omankin kielen kanssa tekemistä. Korostan että opetus ei ole koulumaista eikä suorituskeskeistä, yleisenä tavoitteenamme on saada englannin kielen alkeita evääksi tulevaisuuteen, sekä tutustua uuteen kieliympäristöön.

Lähetän kuukausittain aina uuden "Mox Clubin kuulumiset" -kirjeen ja se on myös aina luettavissa ilmoitustaululla: siitä löytyy aina lähemmin kuukauden teema sekä edellisen kuukauden tapahtumat. Syyskuun teemaplaneettamme on "Autumn planet". Alkajaisiksi opettelemme piirilaulun sekä opettelemme kertomaan nimeämme ja esittelemään itsemme englanniksi. Jatkossa siirrymme numeroihin sekä väreihin hauskojen leikkien avulla, ja pikku hiljaa opimme muodostamaan yksinkertaisia lauseita -lasten tahdissa kuitenkin.

Happy to have the kids join the club!

Ringa & Mox

MOX INFO!!

MOX CLUB starts on a full speed on January!

MORNING MOX CLUB
TUE 10.15-11.50

AFTERNOON MOX CLUB
TUE 14.00-15.00

Learn English in Mox Club -focused activities with the motivating mascot!

The Lions will start to have more focused activities with the green alien mascot called MOX. Mox is a part of my final study thesis, a project I am developing to motivate children to learn English. This is a teaching package aimed at making learning fun for children and includes activities that are specifically aimed to "brush up" old, or introduce new vocabulary to the children in small groups every week. The group is going to be divided in two, so half the group will have the club in the morning, and half in the afternoon.

More specific information will be provided later regarding the times and activities of the Mox club.

To avoid busy environment during the Mox club, please do not bring / pick up the children during the mox club . This can have a negative impact on the learning / development of ALL the children in the group.

Mox is going to teach some basic vocabulary eg numbers, letters, colours, clothing, dates, seasons, weather, everyday skills / objects found in the classroom. During these many activities the children will also get to know each other better, improve their communication / concentration skills, and learn some new songs and games. All of these are important skills for the upcoming school years!

Every month there will be a different **theme**, a planet where Mox is landing and finding a friend. These themed planets will more or less follow the themes of the school year, and include a variety of craft activities.

The themes can be found on the Lion's white info board, so parents please check up and encourage the children to talk about the topics each week, as this will improve their English skills, and therefore their chances of attending an English speaking school. There won't be any homework coming up, and the only parental involvement required is to talk about the topics if you wish your children to get the most out of the Mox club!

A monthly newsletter from Mox will be emailed to parents and put on the info board.

Happy to have the children in the club!

Ringa & Mox

